

તારીખે મુદ્દે સોરઠ

કીસ્સા

હાજી મંગલોરી શાહકા.

(ઉર્દૂઝબાન ઔર ગુજરાતી હરફાંમેં.)

છપાનેવાલા

મહાદેવ રામચંદ્ર જાગુષ્ટે-બુકસેલર.

પુસ્તકાલય-અમદાવાદ.

આવૃત્તિ ત્રીજી.

પ્રત ૨૦૦૦.

અમદાવાદ.

રાજનગર ટાઇપ ફાઉન્ડરી પ્રિન્ટીંગ પ્રેસ,

સંવત ૧૯૬૧

સને ૧૯૦૫

કીંમત રૂ. ૦-૪-૦

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૉપીરાઈટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૧૩૧૩

વર્ગીક

પુસ્તકનું નામ ~~હીસ્સો~~ હાજી અંગલોરી શાહજી

વિષય ૬૪૬૮:૪ ૪૬૮

૧૩૧૩

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય
અમદાવાદ
ગુજરાતી કૉપીરાઈટ-સંગ્રહ

૨૨૬૮:૨

૨૬૮

કીરસો હાજ મંગલોરીશાહક.

દીક્ષને મેરે કહા યું કુછ યાદ કર ખુદાકી,
 પાવે તુ ફર્યેઝ જસસે તારીફ કર મૈલાકી.
 માલુમ નહીં કીસીકો તેરે સો ઇતેહાકી,
 શીરીં જ્યાં મુઝહે દે તોશીક નેક રાહકી.
 સુનયોરે કાન ધરકે જો કરની હયે ખુદાકી
 ચારાં દેખો હીમ્મતકો હાજ મહમુદશાહકી.
 કુદરત તેરી બદી હયે વાં નહીં કીસીકા ચારા,
 સાહેબ સમ્યા તુ કાદર રોઝીકા દેનેહારા;
 નેકી બદી હયે તુજહસે બંદાતો હયે બેચારા,
 પહોંચે નઝર કીસકો ચેહ જોલ હયે નીચારાં—સુનયો.
 કુદરત સતી બનાયે શમસો કમર સીતારે,
 ચવદા તબક પલકમેં કુદરત સતી સંવારે;
 કીજે કગમ તો અપના બખરોં ગુનાહ હમારે,
 રાખેં શરમ દુનીયામેં મોહતાબ હયેં તુમહારે—સુનયો.
 દાતાર તુ સમ્યા હયે ખાલીક સબી ખલકપર.
 હઝદા હઝાર અલમ જીનો બશર મલકપર;
 કુનકે કહેસે સારા બન્યા અરઝો ફલકપર;
 કયા નુર હયે અલા નુર કુરઆનહું જહલકપર—સુનયો.
 રખને લે નુર અપના એક દોસ્તકો બનાયા,
 દીતીબીસે નખુવત સરપર છતર શીરાયા;
 સાતોં તબક સંવારે મેરાજકો ખુલાયા,
 જીતને હુએ પયમબર ઉતપર ખતમ કરાયા—સુનયો.
 અહમદ નખીકો હકને કયા મરતબા દીયા હયે,
 દો જમકી બાદશાહી શાહોંકા શાહ કીયા હયે;
 મીઠે નખીને હકસે બખશા બિમ્મત લીયા હયે,
 દેખો દરસ નખીકા શીરો શકર પીયા હયે—સુનયો.
 દોં જમકે તાબ તુમહીં હઝરતે નખી,
 હકને દીયા હયે રાજ તુમહીં હઝરતે નખી;
 દો સાહેબે મેરાજ તુમહીં હઝરતે નખી,

હમ આસીયોંકે રાજ તુમ્હોં હઝરતે તખી—સુનયો.
 બરહક નખીકે ચારાં અબાબકર સાદેકીન,
 ઊંમતકે વઝે ગમખવાર ઉમર મીર આદેલીન;
 જમા કીયા કુરઆન વોહ ઊસમાન ખીલયકીન,
 દુલદુલ સવાર શાહ અલી હઝેદરે યકીન—સુનયો.
 હઝરત અબાબકરપર લાયા સદક શીતાબ,
 કુરઆનહું બિન્હોંપર જો આદીલ ઉમર ખતાબ;
 ઊસમાં ગનીકો દેખો જુ' ચંદ હઝે મહેતાબ,
 ખુત કાંપતે અલીસે હઅબતસે ચડતી તાબ—સુનયો.
 ઊમ્મતકી હઝે ખુઝાદી ખી ફાતમા ખુતુલ,
 સરતાબ બિનકે હઝેદર આખા તો હઝે રસુલ;
 હકકી હઝે મેહેરબાની ઉનપર સદા ખુસુલ.
 બેહેતર હઝે ખીખીયોંમે' યું સાહેબે જુલુસ—સુનયો.
 રરઝંદ ફાતમાકે હસન ઔર હુસેન જવાં,
 ઊમ્મત જો હઝે નખીકી બિનપર યું મેહેરબાં;
 કાસામ અલી અબ્બાસ જુ' માહતાબે ખુશનુબાં,
 બહેરે તકી ઔર નકીકે કરો યાદ દીલરવાં—સુનયો.
 મુસલીમ ઇમામ બકરે મુસા અલી રઝા,
 મઝેદાને કરબલામે' હકને લીખી કઝા,
 બિનકો દીયા ખુદાને શહીદોંકા મરતબા,
 મહેશરમે કુશીયોંકા મીસેગી સો યું સઝા—સુનયો.
 અસકરઅલી વખાકર સાદીક હઝે શહીદ હઝે,
 હાતીમકી બાત બિનકી કીયામત તલક કહી હઝે;
 મુનકર વે કુશીયાંકી હુરમત સબી ગઘ હઝે,
 લાનત બિન્હોંપે હરદમ ઊમ્મતને યું કીધ હઝે—સુનયો.
 મુમા ઇમામ કાઝીમ અકબર હસન હુસેના,
 સાચે હઝે' બાઈ મહેકી હકને રખે તવાના;
 ફતહા જો બકત હબીશ કાશીર સાચે રવાના,
 સવગંદ અપને ઉપર પાની કીયા હઝે ખાતા—સુનયો.
 મઝહબ હઝે ચાર બરહક આઝમ ઇમામ શાશી,
 માલીક ઔર હંબલી ખુજ સબ મુનકરોંકે કાશી;
 બિનકે તુફે' મુઝહકે બખશે ખુદા મઆશી,
 આરોંકે સાચ ખુજહું મઝહબ હમાસ હનફી—સુનયો.

અવલાદ હએ હસનકી મીરાં યું દસ્તગીર,
 કાંધા દીયા નખીકો વેહ સાહેએ નઝીર;
 પીરોકે સર છતર હએ હઝરત પીરાનેપીર,
 મોહતાબ હએ મુરીદાં સખ આસીયાં અસીર—સુનયો.
 હકને બડા મરતયા તુમકો દીયા હએ આલા,
 ઝાહીર કીયા દુન્યામેં રોશન બડા બિબાહ,
 પીછે નખીકે તુમને ઇસલામકો સંભાલા,
 હું મુંતઝીર દરસકા અએ સાહેએ કમાલા—સુનયો.
 કરવા મદદ હમારી મહેબુબ સાહે આલમ,
 ખાદીમકી સખ હકીકત જાહીર હએ તુમકો માલમ;
 મુશકીલ તુમ્હીં કુશાહો બેશક ગરીબ હાલમ,
 કરયો દક્ષ બત્રાકો દુશમનહું ઝેરે આલમ—સુનયો.
 મુજરાતકે મુલકકો તુમને ફતાહ કરાએ,
 સખ કુદર ઝેર કરકે ઇસલામ દીં જગાએ;
 નાધેરકે મુલકમેં હાજી મહેમુદશાહ આએ,
 ફરમાનસે નખીકે સખ કાશીરાં ખપાએ—સુનયો.
 શેખદીનને કહા યું કીસ્સેકો અબ ચલાઊં,
 હાજી હએ મદદપર સારા બયાં સુનાઊં;
 દીલકા કહું મેએં ઘોડા ચાચુકે જ્યાં લગાઊં,
 મએદાનમેં અકબ્રકે દો લખ સતી દવડાઊં—સુનયો.
 મહીનેમને સરરકે કીસ્સેકો મએં ચલાયા,
 અબ બએત ચલા બનાતા કીસ્સેસે દીલ લગાયા;
 તારીખ સાતવીં પર મુજહ દીલમેં ખ્યાલ આયા.
 બે'લુ' બયાં સો અબ મએં કીસ્સેમેં ધ્યાન લગાયા—સુનયો.
 કહેતાહું અબ બયાં મએં પરભાસ બિસ પટનકા,
 તીરથ હએ હીંદુઓંકા જંગ હોગયા દટનકા;
 શીરીં જ્યા મએં બે'લુ' સુખના સુખન રતનકા,
 મુલતાંન મહેમુદશાહકી આંખોકી મું જટનકા—સુનયો.
 ખાસ હએ પીર હાજી ઉંનકા અઝી હએ નામ,
 નાધેરકે મુલકમેં ઝાહીર હએ ખાસો આમ;
 રાખે નીયતકો સાખીવ જો કોઇ સુખહોશામ,
 શીરકર મંગે મુરાદાં હોવે ઉસીકા કામ—સુનયો.
 આગે સો ઉસ મુલકમેં કુદકારકાયા ઝોરા,

બામનને ખુત પરત્તી મોખીનથા ઉસમે' યોડા;
 રાજકા બહોત લક્ષ્મી પ્યાદોસે' સરસ ઘોડા,
 કરતા સીતમસે' સખતી હર મુસલમાનપર જોરા—સુનયો.
 રાજા જો થા કુંવર પાલ વાધીલ ઉસકીથી જાત
 થા બેઠમાન સંગદીલ કરતા હરેક ઉપર ધાત;
 હમેશા એક મુસલમાન મારતા અપસકે હાત,
 બોહુ બગચેર દેખે ગમતી ન કીસકીથી જાત—સુનયો.
 રાજકે પાપકી જળ ફરયાદ હુધ હર જગાપર,
 મક્કેમે' હધ અશારત હાજી મહેમુદશાહપર;
 તોડો તુમ્હીં કુદરકો કીસ્તીમે' જાએક જાકર,
 હમલા કરો હીમતસે' ડંકા ફતાહ બજાકર—સુનયો.
 હાજીને જળ નથી કો હીમત બાંધકર કહા હએ,
 જો કુછ હુકમ તુમ્હારા ફરમાવ તો બજાહએ;
 ફરમાજી જોતુમ્હારી કરના મુજહે રવા હએ,
 દીલજાનસે' કર' મએ રજકી સો જો રજાહએ—સુનયો.
 ફરમાજી કી નખીને હાજી તુમ જાદે જાઓ,
 કીશતી તયાર વાં હએ સામાન સખ ચડાઓ;
 તોડો કુશર પટનકા ધસલામ દીં જગાઓ,
 સુલતાન ગઝનવીકો ખત લીખકરન તુમ ખુશાઓ—સુનયો.
 હાજી મહેમુદ વાંસે તયાર હોકર આએ,
 દરવાવકે કીનારે સામાન અપના લાએ;
 કીશતી દેખી વહાંકી સુરત બંદરકો જાએ,
 ઉનકો કહા અએ બાઇ હમકો તુંગન ખીકાએ—સુનયો.
 સુરતકે લોગયે વોહ કહેને લગે વોહ સારે.
 કીશતીમે' જાગ કાંસે જાએકે રહો કીનારે;
 કીશતી ઉપર તો આએ વાં બન પડે હએ ભારે,
 ચડો સો ઝાર કીસીમે' કીશતી બહોત કીનારે—સુનયો.
 કીશતી ઉન્હોં હંકારી સારે સીડાં ચડાકર,
 બંદરકી બાહર કાડે વાં બાવટા ખડાકર;
 સખ દીન ચલી વોહ કીશતી ફેર રએનકો ફીરાકર,
 આવે સો ઉસ જગામે' ફીરકી દેઆપર—સુનયો.
 તકરાર કી ઉન્હોને કયા હએ સખજી જો યેહથા,
 કીશતી ચલે મંઝીલપર માલુમ કુછ ન હોતા;

આયા હએ અએસા જાદુ ચલને કીધર ન દેતા,
 માંનત કીસીકી જુલી ઉસસે અટક સો રહેતા—મુનયો.
 ઉનમેંસે એકને બોલા ફકીરકી બદ દોઆ હએ,
 દુરવીશકો શીરાયા ઉસકી જો યેહ સજા હએ;
 ધુંડો શીતાબી ઉસકો ખીઠલાઓ તો બલા હએ,
 દવડે સબી વોહ લોગાં હાજીકો ધુંડલાએ—મુનયો.
 હાજી મંગલુરી શાહકો કીશતીમે લા ખીઠાએ,
 ખુશીયાં કીએ સબોંને લંગર તખી ઉઠાએ;
 હકકે આગે અરઝકર કીશતીકો તખ ચલાએ,
 મંગલુરકે બંદરકો એક રાતમેં દીખાએ—મુનયો.
 દેખા બંદર ઉન્હોને ખુછહાલ હોકે સારે,
 કુદરત ઉપર ખુદાકી કુરઆન હોકે વારે;
 હાજીકી યેહ દોઆસે પહોંચા હમેં કીનારે,
 પાંચ ચુમનેકો લાગે લાચારહો ખીચારે—મુનયો.
 હાંજીને તખ કહા યું લેખાએ ઉસ બંદરપર,
 કીશતી સતી ઉતારો બએઠે હમેં સો જાકર:
 યાં કામ હએ હમારા કરના ઉસે બજાકર,
 ફરમાન હએ નખીકા જાના મુજહે હએ ચલકર—મુનયો.
 યું કર કહા ઉન્હોને બંદર સોહએ નીકારા,
 પથ્થર ઝૈર ભાટ ભક્કડ કીતને જગા હએ ખાડા;
 પાવે ખતા યાં કીશતી ડુખજાએ માલ સારા,
 સાથી ચક્ષો હમારે સુરત કરો ઉતારા—મુનયો.
 હાજીને હાથ ઉંચા હકકી તરફ ઉઠાએ,
 એક પોસ્તથા હરનકા પાની ઉપર ખીજાએ;
 બએઠે ઉસીપર આપી કસ્તારને ચલાએ,
 એક આનમેં ખુદાને બંદર ઉપર પહોંચાએ—મુનયો.
 હાજી મહેમુદ વહાંસે પાની ઉતરકર આએ,
 મંગલુરકે બંદરપર તશરીફ લેકે આએ;
 મુનકર જો ઉનકે દેખે હએખત ઉન્હોને ખાએ.
 કુદશર તોંડનેકો ફરમાં નખીકા લાએ—મુનયો.
 હાજીને કી ઇશારત કીશતી તુ યાં ખડી રહે,
 દીન હો મંઝીલકે પુરે તખતકે તુ યાં પડી રહે;
 મંગલુરકે બંદરપર લંગર ખીના અડી રહે,

રખકે અમરસે કીશતી પાની ઉપર ચડી રહે—સુનયો.
 કીશતી રહી ચટક કર ઉસ જ્યોપર ખડીહો.
 હાથકી કુછ દોઆસે પાંચ ગાડકર રહીવો,
 દીન રચેન કધ ચુઝારી ઉસી દારપર સો માહ દો,
 હીકમત ઉન્હોને કીતી સર કુટકર રહેવો—સુનયો.
 મહીને અડાધ પીછું હાથને કી ધસારત,
 કીશતીતુ ચલ વતનપર લાગી તુજહે જીસારત;
 માલમ તાંડેલ ભોરી સખકો લગી તીજરત,
 જીગડાહએ કામ સખકા સખને ખોધ સવારત—સુનયો.
 કીશતી ચલી ઉપડકર નવખત ઉન્હોં જબનએ,
 હાથકી અખ દોઆસે સુરતકો હક પહોંચાએ;
 પહોંચી અંદરપર કીસતી તોપાં સભી ચલાએ,
 ખુશયાં હોધ ઘરોંધર હકને સો લા મીલાએ—સુનયો.
 મંગલુરમેં નખીને શીરકર કહા અએ હાથ,
 કરતે હએં ભોગ ખુશીયાં મંગલુરકે હો સાહથ;
 જનઓ સો અખ પટનકે પ્રતહ કરો યું ગાઝી,
 તોડો સો ખુત પટનકે ઉસમેં હમેં હએ રાઝી—સુનયો.
 હાથને કર ધરાદા મંગલુરસે ચલેહએ,
 નજદીકનઆ પટનકે ખુશહાલહો અડે હએ;
 મવમુક શાહકે જાગે ઉપર સો આ ખડે હએ.
 ઉટોકે જહોકયે વાંસરવાન સખ ખડે હએ—સુનયો.
 હાથને તખ કહા યું સરવાનકો અએ ભાધયો,
 પએગામ જો હમારા રાજકો જા પહોંચાધયો;
 હાથકા ચેહ સુખન સુન ધમાન સારે લાધયો,
 કલમા કહો નખીકા મીલનેકો સારે આધયો—સુનયો.
 સરવાન સખ જમાહો કહેને લગે અએ હાથ,
 જએદા ન ઇસ જગાપર રાજા બડા હએ પાથ,
 કરતા હએ ખુન હમેશા લહુ દેખતા હએ તાઝી,
 દુશમન હએ મોમીનોંકા કરતા હરકસે ખાઝી—સુનયો.
 હાથને તખ કહા યું સરવાનકો ડરો મત,
 પએગામ કહો હમારા હીક્ષા સો કુછ કરો મત;
 રાજકો જા સુનાઓ ચુરસા તુઝહેં કરો મત,
 ચેહ ખાત હએ નફાકી રાજકો કહો બડે મત—સુનયો.

સરવાન તખ હંસે સખ કહેને લગે ચેહ ક્યા હયે,
 રાજાકો જા કહે હમ સારોંકી જાન જાએ;
 મારે સબોંકો અન્વલ ખાના વોહ પીછે ખાએ,
 ગુસ્સેસતી શીતાળી ચડકર તુમનપર આએ—સુનયો.
 હાજીને તખ નઝર કર જિંટોં ઉપર શીરાઇ,
 યાંસે ઉડો ચલો મત હકકી તુમહેં દોહાઇ;
 જંગલમેં હાંકનેકો મીલકર ચલે વોહ રાઇ,
 હાંકેસતી ચલે નહીં કુદરત અજાબ ઇલાહી—સુનયો.
 સરવાન સખ અપસમેં કહેનેલગે અએ બાઇ,
 રસાઇકો ચલો સખ હીકમત ધને લગાઇ;
 હાજીકી સખ હકીકત રાજાકો જા સુનાઇ,
 રાજાકા ખાના છોડા સવગંદ જલદ ખાઇ—સુનયો.
 રાજાને જિંક ફજરકો ચોખદાર ખુલાયા,
 હાજીકે મારનેકો લશકર સબી ચડાયા;
 હથીઆર વોહ હતખ સખ સંગ હાથમેં લેઆયા,
 આપી ચડા શીતાળી ગુસ્સેમેં ભરકે આયા—સુનયો.
 હાજીને કાંશીરોપર જાગ્યા કીયા નઝરકર,
 બેદીન મુનકરોંકે પાઓં રહે અટક કર;
 મુખસે જો લાફ બોલા વોહ જીખ રહી લટકકર,
 જીન હાથકો જિડાએ જિચે રહે ચીટકકર—સુનયો.
 દી તી સઝા સબોંકો રાજા રહા ખુલાસા,
 કાશીરને કી ગુફરી દેખા નઝર તમાંશા;
 કદમેંમને પડાજા ખાદીમ તુમ્હારા ખાસા,
 સખકી કરોં ખલાસી જીનેકી નહીં હયે આસા—સુનયો.
 હાજીને ફેર નઝર કી સાગીત હુએ વોહ સારે,
 નઝદીક આકે બએઠે બાતાં કરે ખીચારે;
 દેવલમને ચકાયક જહાંજર બજી નકારે,
 હાજીને તખ કહા યું ઇસ શહેરમેં ચેહ ક્યારે—સુનયો.
 રાજાને તખ કહા યું સોમનાથ હયે હમારા,
 દેવલ બડા હયે ઊસકા બજતા હયે વાં નકારા;
 તુમકો ચલો દીખાવેં દેવલકા રૂપ સારા,
 કઈ રામરંગ તમાશા દેખો કરો ઉતારા—સુનયો.
 હાજીકો તખ વોહ રાજા ચલશહેરમેં લેઆયા,

ખીંદલાયા ખુશ જગાપર પકવાન તખ પકાયા;
 ભરકે તખકમે ખાના હાજીકે આગે લાયા,
 કહેને લગા જેહ ખાઓ ખીદમતમને મએં આયા—સુનયો.
 હાજીને તખ કહા યું ખાનેકો મએં ન ખાજી,
 હીંદુકે ધરકા ખાનાં ઇસમેં ન હાથ ડાહું;
 ખાયા નહીં કબી મએં દીલકો સો કયું શીરાજી,
 ઇશ શહેરમેં મુસલમાં હોવે ઉસકે યહાં મએં જાજી—સુનયો.
 રાજા હએ દીલસે ખોટા રખતા હએ દીલમેં ધાત,
 હએ એઈમાહ જહુટા કરતા હએ મુંહસે યાત;
 ખાના નહીં જેહ હમકો લાગા હએ તેરા હાથ,
 કરતા હએ નીત ખરાબી કોડી હએ ઇસકી જાત—સુનયો.
 હાજી ઉકે વહાંસે ધુડે શહેર પટનમેં,
 પુરીથી માઈ ધાંચન ઉતરે ઉસીકે ધરમેં;
 રોતી ઉસીકો દેખે એઝાર હએ બદનમેં
 ફરજંદ મારનેકા વારા સો હએ ફજરમેં—સુનયો.
 જિસકો દીયા દીલાસા માઈ તું અખ સગર કર,
 તેરે પીસરકે બદલે જાએંગે હમ સો ચલ કર
 રોતી રહી વો છાની તકયા હુવા હએ દીલપર,
 ખીદમત જાકરને લગી દીલજાનસે દોઆકર—સુનયો.
 આય ફજર ખુલાના ધાંચનકે છોકરેકું
 હાજી મહેમુદ ઉઠકે ચલકર ગએ હએ સામું
 આતે ઉસીકે બદલે મરનેકો લડકી રાહસું
 જાકર ખડે હીમતસે જો કુછ કરે સો કર તું—સુનયો.
 રાજા સો દેખ ઉનકો લગા જો ખોત્રને યું;
 ધાંચીકો છોડદેકર ડુકરાકો લાએહો કયું?
 કહેને લગે યું સારે આયા હએ જેહ ખુશીસું,
 બદલા કીયા ઉસીકા મરનેકો અપને દીલસું—સુનયો.
 સજાને તખ કહા યું હાજી તુમ્હીં કયું આએ ?
 ધાંચીકા કામ હએ યાં તુમકો નહીં ખુલાએ,
 બએકો તુમ્હુ મકાંપર બેજો ઉસીકો જાએ,
 તુરફએન તુમ કરો મત ઇસ બાંતમેં ભુલાએ—સુનયો.
 હાજીને તખ કહા યું ધાંચીકા પુત ખારા,
 કરતા નહીં ખુદાસે અએસા તેરા અંધારા;

પહોંચે તુજહે નતીજા હએ યેહ સુખન હમારા,
 બેકસ ગરીબ હએ વોહ લાચાર હએ બીચાર—સુનયો.
 રાજને તખ કહા યું લેજવ ઉસે મકાંપર,
 દેવલ સામે બીઠાઓ મારો ઉસીકો જાકર;
 ખુત પુજને સીતાબી આતાહું મએ સો નહાકર,
 લહુ જહેલને ઉસીકા દીલા કરું ચડાકર—સુનયો.
 હાજી મહેમુદ શાહને યુંકર કહા ઉસીકો,
 જાલીમ તુ ઝોર મતકર મત તું સતા કીસીકો;
 ખુત હએ તુમહારા જહુટા કુછ દેખકર સમજહતા,
 હકને ખડા મરાતીખ બખશા હએ મોમીનોંકો—સુનયો.
 હાજી મહેમુદશાહકો રાજને યું કહા તખ,
 જુત હએ હમારા સાચા દેખો તુમ્હીં ચલો સખ;
 વોહ તાર બીન ખડા હએ કીતની મુદતસે અબલમ,
 સોમનાથકે ઇસમસે મીઠાસ પાતે હરલખ—સુનયો.
 સોમનાથ તેરા રદ હએ ઔર ખુત જીતે સબી કુંડ,
 કલમે ઉપર મદકલા દીલકા કુદર તું કર દુર;
 સાબીત પડે જો કલમા ઉસ મુખ ઉપર સદા તુર,
 ખીદમતમેં હક સો દેવે જન્નતમને ઉસે દુર—સુનયો.
 રાજને તખ કહાયું હાજી હુનર દીખાઓ.
 જો કુછ ઇલમ તુમહારા વોહ યાં પડો યાંગાઓ;
 દેવલ સનમકે ઉપર હીકમત તુમ્હીં ચલાઓ,
 હમ દેખેં તમાશા કુછ હુકમ કર મંગાઓ.—સુનયો.
 હાજીને તખ કહા યું દેખેં દેવલ સો તેરા,
 તુ સાથ ચલ હમારે કીસ જ્ઞાનકા હએ ડેરા;
 દીખલા સબી તમાશા કયા રૂપ હએ ધનેરા,
 તકરાર ફેર તો કીજો દેખેં સો કામ મેરા—સુનયો.
 રાજને તખ કહા યું હાજી ચલો લેજાઈ
 સાથી ચલો હમારે દેવલ તુમ્હેં દીખાઈ;
 દેખો તુમ્હીં તમાશા ખુશ જગપર બીઠાઈ,
 હોતી હએ રાગબાઝી તુમકો ચલો સુનાઈ—સુનયો.
 હાજીકો તખ વોહ રાજ દેવલમને લેઆયા,
 ડેરેમને શીરાકર સોમનાથકો દીખાયા;
 કહ રાગરંગ તમાશે બાજે કબી ગજયા,

બાજેકે બાજનેમે દેવલ સભી ગમયા—સુનયો.
 ગામન બહોત બામનીયાં ગાતી એ નાયતે હએ,
 કંઈ તાલ ઔર તંબુર નવખત વા બાજતે હએ;
 મુરદંગ ઔર જહાંજ ઢોલક જહાંજર વા ગાજતે હએ,
 ખોટે સભી ખુન્દર કાશીર વાં રાજતે હએ—સુનયો.
 દેવલમને અખયખ કંદીલ એક ટંગાયા,
 કયા કામ હએ ઉસીકા કઈ રંગસે રંગાયા;
 કીમત નહીં ઉસીકી દો લાખકા મંગાયા,
 રાજતે તખ ખુશાકર હાજકે તઈ દીખાયા—સુનયો.
 દેવલ સભી હએ રંગીં હીરે કંઈ જડે હએ,
 પુતલે હએ ચવતરસ સખ હાથ બાંધકર ખડેહએ;
 સોમનાથકે મુકામીલ મેવે કીતે ધરે હએ,
 ખાતા નહીં કછુ વો આગે પડે સડે હએ—સુનયો.
 એક ખીઆલ કીસતરેહકા ઉન બામનોને ગાયા,
 હાજને સુનને દીલકો હકકી તરફ લગાયા;
 કીતે સમજહ હકકી હાજકો હાલ આયા,
 કર યાદ હકકી હરદગ ઘટમેં ઝીકર ઉઠાયા—સુનયો.
 હાજકી સુન ઝીકરકો રાજ કહા અએ યારો,
 ચેહ વકત હએ તુમહારા આકાર ઇસીકો મારો;
 પકડો ઇસે શીતાબી ડેરેસે બાહર કાડો,
 દીલમેં કછુ ડરો મત છાતી તુમહોરી ઠારો—સુનયો.
 હાજ ઉપર દગેસે વોહ લોગ ચલકે આએ,
 ચલા ન હાથ કીસીકા હકને સો લે ભુલાએ;
 હાજકો હોશ આયા જઝમેસે સર ઉઠાએ,
 કહેને લગે અએ મુનકર તુમકો કીતે સીખાએ—સુનયો.
 હાજને તખ કહા યું અએ બેઘમાન મુનકર,
 દીલમે દગા તુમહારે રાજકી ખાત મુનકર;
 ઇસલામ સાંચ ખુન્હો દીલમેં એ કુછ સમજહકર.
 ઇમન સારે લાઓ કલમા નખીકા પડકર—સુનયો.
 દેવલકે આગે પોઠી પથ્થરકા વાં અણથા,
 મેવા અને મીઠાયાં પોઠી આગે ધસયા;
 આંખોમેં જોત ઉસકી નીલમ સો વાં જડાયા,
 નીલમકી જોત સીતી સખ ઘનબદન હસ્યા—સુનયો.

હાજીને ઉઠ ફજરમેં યું કર કહા અએ રાજી,
 પોડી આગે ધરા હએ પકવાન ખુશ તાજી;
 ઉસકો તુંઘી ખીલાઓ મેવા મીઠાંઘ ખાજી,
 ખાતા નહીં યેહ કચુંકર તુ તો નહીં હએ સાચા—સુનયો.
 રાજીને તખ કહા યુ હાજી તુ હએ દીવાના,
 પોડી તો હએ પથરકા આવે નહી યેહ ખાના;
 ઈમાન હએ હમારા ખુત પુજનેકા ખાના,
 આવ તો તુમ ખીલાઓ મેવા ઔર ઘાસ દાના—સુનયો,
 હાજીને માર અમચી યુંકર કહા ઉંશીકુ,
 રખકે અમરસે હઠકર મેવા મીઠાંઘ ખાતું;
 ટુટે કુફર દીલોંકે ડેરેમેં જએઠજી તુ;
 ખુશયાં કરેં દીલોંમેં હીલા સો ફૂલ ન લાતુ—સુનયો.
 પોડીને લે શીતાબી તખ જીજકો શીરાધ,
 મુંહમે લીયા ઉસડકર મેવા અને મીઠાંઘ;
 દેખા વે કશીરોંને હએખત ઉંહોંકો આધ,
 કેહેને લગે અપસમેં હીકમત યેહ કુલ ચલાધ—સુનયો.
 પોડી જ્યાંસે બોલા મુજહકો જોંકુલ ખીલાઓ,
 ભુખાહું મએં મુદતકા મેરી ખુરાક લાઓ,
 પકવાન સખ પટનકે ઇનસાન સખખુલાઓ.
 રાજી સમેત ચાખુ હાજી હુકમ ચલાઓ—સુનરો.
 કાજીને તખ કહા યું પોડી તુ કર સખુરી
 દેવલકો શીર તજાવા કર યેહ નહી યુરરી;
 યાં કામ હએ જહોતસા કુલ ભુખ રખ અધુરી,
 રખકે અમર સીવા યેહ હોવે ન ખાત પુરી—સુનયો.
 પોડી દેવલકો શીરકર જાકર ખડા જગાપર,
 હાજીને ઘાસ ડાલા ખાને લગા સખરકર,
 બોલે ન અખ જ્યાંશે દીન જાએ સખ ગુઝરકર,
 હોવેગા અખ જોં માલુમ તુજહકો દેઉ ખખરકર—સુનયો.
 દેખા યુ કાફરોંને તોબી ઈમાન ન લાગે,
 ટુટા કુફર ન ઉંનકા ઇસલામસે ન આએ.
 ખાતાં અને મજાખાં હાજી ઉપર ચલાએ,
 ઉંનકે નસીબ કમ હએ હકને સો લે ભુલાએ—સુનયો.

હાજીને તખ કહા યુ હો બેઅકલ સખી તુમ,
 કલમેસે ધ્યાન લાઓ જાવે તું મહારા સખ મમ
 કઇ પાપઔર ગુનાહ સખ બરકત સતી હોવે કમ,
 દીલમે હોવે ખુમાલી ઇસલામકી સો પુરનમ—સુનયો.
 રાજીને તખ કહા યું ઇમાન હયો હમનકો,
 સોમનાશ પુજનેકા સમજહે નહી તુમનકો;
 સોમનાથ દેવ સાચા કાટતા હયો સખ ગમોકો,
 લેસકે નહી મુકાબી હમકો તુમ્હી કહો કયુ—સુનયો.
 હાજીને કહે અઓ રાજી સોમનાથ નહી તુમ્હારા,
 જુલો તુમ્હી ન ઉસપર ઉસકો કરો ન ખ્યારા;
 તામે રહે હુકમ કે હાથ બાંધકર ખીચારા,
 અખ હાંકસે ખુલાઉ આવે નીકલકે સારા—સુનીયો.
 હાજીને હાંક મારી સોમાનાથ નીકલકર,
 કીજે ન દેર ઉસમે શીદીકી જુ શીકલકર;
 એક કામ હયો હમારા જાના તુજહેહયો ચલકર,
 દેખે યે કાશીરાં સખ ઘોકશે હાથ મલકર--સુનયો.
 અંદર મનાત બોલા લખખએક પીર હાજી,
 આતાહું મએ નીકલકર મરે તુમ્હીહો શાહજી,
 ખીદમતમે તુમ જો મુજહકો રાખો તો મએ હું રાજી,
 અએસા હુકમ બજાઉ મુનકર જલે યેહ પાજી--સુનયો.
 તડકા લગર યકાયક અદરસે નીકલી મુરત,
 રંગ સાંવલાયા ઉસકા સીદીકે રંગકી મુરત;
 આયા કરનશ બજાકર મુજહમે હયો અછી જુરત,
 હાજી હુકમ કરો અખસખ કામકી હયો પુરત--સુનયો.
 હાજીને દીલમે યુંકર તકવા કીયા ખુદાપર,
 આયા મનાત ચકલર ફરમાશ કી ઉસીપર;
 યેહ ડોલયા ઉઠાકર પાની લે આ તુ બરકર,
 લેકર તુ આ શીતાબી તસખી પડે વજુકર--સુનીયો,
 મનાતને ખુશીસે લે ડોલયા ઉઠાયા,
 પહોચા સો જા કુવેમે પાની અંદર ડુબાયા,
 પાની તલાવકા સખ ઉસ ડોલચીમે આયા,
 બરકે યું પુર લખાલખ હાજી આગે લેઆયા--સુનયો.
 મુનકર વો કાશીરોંને દેખા તલાવ સુખા,
 પાની નહીં હયો ફસલા અસલા જાના હયો સુખા,

ફરયાદકો ચલે વોહ સખ કાચકો હએ ધોકા.
 હાજકે છોકડેને કીતા તલાવ ચોખા—સુનયો.
 ફરયાદ આએ કરને રાજકે પાસ સારે,
 રાજકો આ સુનાએ કહેને લગા ખીયારે;
 મમર અને મઝલીયાં તડપેં સભી કીનારે,
 દેખો તુમ્હીં સો જાકર દીલસે કહોગે સારે—સુનયો.
 રાજ કદાચએ હાજ શીદી ગયા તુમ્હારા,
 પાની લીયા તલાવકા બર ડોલચીમેં સારા;
 લાયા હએ સખ ઉસડકર હોતાહએ અખ પુકારા,
 હાજ કરમ કરો તુમ મરતા હએ ગામ સારા—સુનયો.
 હાજને તખ વઝુ કર પાની રખાયા થોડા,
 મનાતકો કહા જળ લેજ શીતાખ દઓડા;
 તલાવ પુર લખાલખ કર રખ ન ઉસકો કોરા,
 ડોલચીકો રખ મકાંપર જાએ તુજહે હએ છોડા—સુનયો.
 મનાતને શીતાખી લે ડોલચા છડાકર,
 તલાવમેં લેકે ડાલા સારા તલાવ પુરકર;
 હાજકે ઉસ મકાંપર લે ડોલચીકો ધરકર,
 દવડા વો જા પડા હએ દરીયામને ઉછલકર—સુનયો.
 કમ મોજાએ દીખાએ ફાશીર ન સાંચ ખુજહે,
 ખોટે નસીખ ઉનકે સોમનાથકો લે પુજહે;
 ઇમાં નહીંથા ઉનકો આંખોસે કુચ ન સુજહે,
 દીલમેં કુશર ઉન્હોંકે યુ જાહેરીમેં ધુજહે—સુનયો.
 હાજ મહેમુદ ચલકર ડેરે ઉપર ચડે જળ,
 સલવાત જળ પુકારે દેવલ સો થરથરા સખ;
 દહેશત પડી ખુતોંકો લાગે સોધુજને સખ,
 મુનકર લએ હએ કહીને કયા પએરવી કરે અખ—સુનયો.
 મસલત કયા ઉન્હોંને કાડો ઇસે શીતાખી,
 મારો કંકર પથર કીતે આપીં ખરાખી;
 હથીઆર સખને ડાલે લાગે ન કુંછ છરાખી,
 ચેહેરેપે તુર દેખો જું સુરખ હએ ગુલાખી—સુનયો.
 હાજ મહેમુદ આપી દેવલસતી ઉતરકર,
 મએદાનમે ખડે રહે આપી હીમત પકડકર;
 લડતેકેતમ ઇરાદા આપી કીયાશીકરકર,

આઈ સમજાઈ તજ દીલમે ફેર આપ રહે સખરકર-સુનયો.
 હાજી મહેમુદ ચલકર મજદીક વહાંસે આએ,
 રાજને લોગ અપને સજ માંવકે બુલાએ;
 કંકર પથ્થરકી ચોટાં હાજી ઉપર ચલાએ,
 લાગે ન કોઈ ઉનકો સજ આસપાસ જાએ—સુનયો.
 હાજીને તજ ગુસ્સેસે દેખા દેવલકે સામી,
 ખુત દુટ ગએ હએ કીતે પુજકેયે જો નામી;
 પુજા મને ખુદાને કીતે ઉન્હોકે ખામી,
 મુનકર જો દેખનેકો લાગે ઉન્હોકે સામી—સુનયો.
 હાજીને તજ અંદેશા દીલમે કીયા કે જાઉં,
 જાએહું ઉસી મકાંપર ફેર શહેરમેં ન આઉં;
 સુલતાન ગીઝનવીકો રૂકા સો લીખ બુલાઉ.
 ચાહા જો હએ ખુદાકા ઇસ કુશરકો તુડાઉ—સુનયો.
 હાજીને શહેર છોડા આએ તખી નીકલકર,
 મત્સુરશાહકી જાગા દેખી સો હએ ખુશીકર;
 ખીસતર વહાં જમાયા જાએકે સો હએ મીસલકર,
 રાજકી પયોરખીમે આપી રહે શીકરકર—સુનયો.
 હાજી ગએ નસીખ ઉસકે જડ જેખ અપને ખોયા;
 ધાંચનકે છોકરેકો ફેરકર દેખો બુલાયા,
 દેવલકે જા મુકાખીલ બકરેકે જા સુલાયા,
 કાટા મત્તા ઉસીકા વોહ ખુન વે ચડાયા સુનયો.
 શોહરત ઉઠી શહેરમેં રાજને રાજ ખોયા.
 શીરગએ નસીખ ઉસકે જડ જેખ અપને ખોયા;
 ધાંચનકે છોકરોસે કમ લોગ મીલકે રોયા,
 રાજ હુવા હએ ખુની હાજીકો ના મનાયા—સુનયો.
 ધાંચન યુ તલમલાવે રોના કીયા હએ જારી,
 લાગા હએ દાગ ઉસકો આકર કલેજે કારી;
 વારીસ ખુદા હમારા કહેતી હએ વોહ ખીચારી,
 હાજીકો જા સુનાઉ ફરયાદ અપની સારી—સુનયો.
 રેતી ચલી હએ ધાંચન હાજીકે પાસ આઈ,
 ફરયાદ સજ અપસકી હાજીકો આ સુનાઈ
 આસ હએ ખુત મેરા સજને કર ખુરાઈ,
 હાજી કહે સખરકર હાજી રહા હએ માઈ—સુનયો.

હાજી કહે અએ ડોસી મારા તેરે ખીસરકો,
 છુટા ગુનાહસીતી છોડો સબી શીકરકો;
 નાહક ગયા હએ મારા દરજી મીલે હસરકો,
 તદખીર હમ કરે અજ રક્કા લીખે રરજકો—સુનયો.
 રક્કા લીખા ફઝરકો પટનકા સમળયાંકર,
 સુલતાન ગીઝનવીપર મતલબ સબી અયાંકર,
 રક્કો દેખ ચડ તુ લશકર શીતાબી લેકર,
 રરમાશા હએ નગીકા આના તુજહે સો ચલકર—સુનયો.
 હાજી કહે અએ ડોસી રક્કા તુજહે લેખના,
 ગીઝની શીતાબજી તુ પએગામ ચેહ પહોંચાના;
 સુલતાને મુકાબીલ લે દસ્તબસ્તા દીખાનાં,
 તુજહ યાદ હો ઝાંસે વોહ મુખસે કહે સુનાના—સુનયો.
 ધાંચન લગી યું કહેને હાજી કહો કયું જાગિં,
 ગીઝની કબી સુની નહી ધુંડુ કીધરકો પાગિં;
 કુવત નહીં ચલનેકો કયું કર જવાબ લાગિં,
 કહ હો મદદ તુમહારી રક્કો લે પહોંચાગિં—સુનયો.
 હાજી કહે અએ ડોસી મેરા કહા તું કીજે,
 પએરોંપે પએર ધરકર આંખોકો મીંચ લીજે;
 લાગે જો પગ જમીનપર આંખોકો ખેલ દીજે,
 સુલતાનકે મુકાબીલ રક્કો હુઝુર દીજે—સુનયો.
 રક્કો પડ શીતાબી દેરે જવાબ તુજહકો,
 પુછે તુજહે શીરાકર સગ કહે સુના ઉસીકો;
 રખસત તુજહે કરે જબ ચલ આએ ઇસ જમેકો,
 આંખોકો ફેર તું ઢાંકે આકર મીલેગી મુજહકો—સુનયો.
 ડોસીકો લે શીતાબી પએરો ઉપર બીઠાધ,
 રક્કો હાથ લેકર આંખોકો મીચમાધ;
 માંગી દોઓ ખુદાકન ડોસીકો લે ઉઠાધ,
 બીજલીકે જુ મુકાબીલ ગીઝનીમે બીઠાધ—સુનયો.
 દરબારકે મુકાબીલ ડોસી સો જ ખડીહો,
 ફરયાદકો પુઝરી કાગઝકો લેઉડી વો;
 કહેને લઝી અએ બાઇઓ સુલતાનકો સુનાઓ,
 આના મુજહે હુઝુરી જલદી સતી ખુલાઓ—સુનાયો.
 સુલતાન ગીઝનવીકો લોગોને જ સુનાયા,

ડોસી ખડીપુકારે વોહ બેદ સખ જતાયા;
 કહેતી વોહ યું જ્યાંસે કારીર મુજહે સતાયા,
 આના તુજહે હુઝુરી લાજને ખત બીજવા—સુનયો.
 સુલતાન બીજનવીકે આંખોમે યું દરદયા,
 મુજહે ન કુછ ઉસીકે જુસ્સા સખી સરદયા;
 છ માહસે દુખી વોહ આંખોમને મરઝયા,
 કરતાયા કમ્ દવાયાં અપની ઉસે મરઝયા—સુનયો.
 બઝેઠે કમ્ હકીમાં આક્ષીમ પંડીત વ જોસી,
 કમ્ સીવડે જતીયે જોગી જંમમ વ હોસી;
 સખને કીએ ધલાળ અખીઆંહયે જએસી વએસી,
 અએસે કઠન દરદમેં ફરયાદ લાઇ ડોસી—સુનયો.
 સુલતાનને કહા યું ડોસીકે પાસ જઓ,
 તુમ દેખતહો મુજહકે અહેવાલ સખ સુનાઓ;
 દેવે અગર રહકેકે ઉસ પાસસે લેઆઓ,
 ઉસકે કરે દીલાસા ખાના ઉસે ખીલાઓ—સુનયો.
 વોહ લોગ મીલકે સારે ડોસીકે પાસ આએ,
 સુલતાન બીજનવીકા સારા દરદ સુનાએ;
 રકા તું દે હમનકે સુલતાનને મંગાએ,
 કાગઝ વો દેખ આપી ધનસાફ સખ કરાએ—સુનયો.
 કહેને લાગી વોહ ડોસા રકા કીસે દેઉં નહી,
 હાજીકી હએ મનાયું સુલતાન ખીન કહું નહી:
 લેકર જવાખ ધસકા ધસ શહેરમે રહું નહી,
 લીખખા જે હયે વલીકા મએ નીંદકર સોંઉં નહીં—સુનયો.
 ડોસીકે મુહસે શીરકર સુનયા ચેહી જવાખ,
 મીલકર ચલે વો સારે કહેનેકે તર્ધ શીતાખ;
 સુલતાનકે મુકાબીલ જાકર સુનાઇ જાત,
 ડોસીકી સખ હકીકત કહી ખોલ બેહીજાખ—સુનયો.
 સુલતાનને કહા યું ડોસીકે અખ ખુશાઓ,
 દીલગીર વોહ હુમ્મહએ તુમ જા ઉસે મનાઓ;
 દીતી રઝા મએં ઉસીકુ મેરે હુઝુર લાઓ;
 રખીયો ન કુછ તફાવત અખ રૂગર ખુશાઓ—સુનયો.
 સુલતાનકે હુકમસે ચલકર ગએ વો સારે,
 ડોસીકે જા મુકાબીલ કહેને લએ વો પ્યારે;

તુજ રમર મીસાકર હમ હોંવેંજે નીઆરે,
 મતલબ તુ કહે સુનાના સુલતાન કહેઆ આરે—સુનયો.
 ડોસી ચલી ખુશીહો “પુરી” વોહ નેક માઇ,
 સુલતાનકે મુકામીલ આ કારનશ બનાઇ;
 કહેનેલગી ઝખાંસે હાજકા ખત લેઆઇ,
 તુમ પર હુકમ શીતાળી કાગઝ પડો અએ રાઈ—સુનયો.
 સુલતાનને કહા જમ ખત દે મુઝહે અએ માઇ.
 ડોસીને તમ દીયા ખત આંખોમે જોત આઇ;
 પડને લગે ખુશીસે નીલી જો થી-સીયાહી,
 હુમ તાઝગી બદનમેં કાયા જો ફેર બનાઇ—સુનયો.
 સુલતાનને પડા ખત મતલબ સમજહમેં આયા,
 મઝકુર સખ પડનકા ખત દેખનેસે ધાયા;
 ખુજહા યેહ ખત વલીકા પડકે સીદક યું લાયા,
 કુરખાં હુવા વોહ દીલસે ખત ચુમ સર ચડાય—સુનયો.
 તાવીઝ કરકે ખતકા મુંનેમને મડાયા,
 ખુશ કામકર જડતકા હીરે અંદર જડાયા;
 સુલતાનને અપસકે બાઝુ ઉપર બંધાયા,
 ખોકર મરઝ ખુદાને હાજકો તમ સરાયા—સુનયો.
 સુલતાનને શીરાકર ડોસીકો તમ કહા યું,
 પટનકી કયા તરેહ હએ સમ કહેસુના તું મુજહકું,
 વાકીશ તુ હએગી ઉનસે મએં પુછતાહું તુજહકું,
 મતલબ સબી બતા તું આના મુઝહે પટનકું—સુનયો.
 ડોસીને તમ કહા યું મતલબ સબી સુનાઈ,
 સુલતાનશાહકે આગે દીલ ખોલકે બતાઈ;
 પટનકી જો નીશાની તુમકો દેખો મીનાઈ
 કુછ ધ્યાનધર સુનો તુમ સુખને સુખન જતાઈ—સુનયો.
 બાંકા કીસી પટનકા એક કોસકે મીરદમેં,
 બાદશાહતમેં વલીકે સોરઠકી હએ સરહદમેં;
 ઉંચા બઝ ખુલંદ હએ ચવડા ગાહી હએ હદમેં,
 ચાર દાર હએ શોહેકે ખીસે જડે હએ બદમેં—સુનયો.
 ઉંડી હએ ખામ કસકી પાનીતલક ખુદા હએ,
 પથરસે ખુબ બાંધે કીલ્લે મીરદ શીગ હએ;
 પુરા વહાં સમંદર પાનીસે પુરે મરા હએ,

રાજા કે દેખનેકો કીશતી અંદર તારા હૃદયે—સુનયો.
 ખાધકે દો કીનારે કીલ્લે સો મું ખડે હૃદયે,
 ચુનેકી ગારસીતી મજબુત લે જડે હૃદયે;
 દેવલકે બચેઠનારે તુજ્જનર કંઈ ખડે હૃદયે,
 લાયા ગઝબ ખુદા કે વો કાફીર કહી નડે હૃદયે—સુનયો.
 ઝોરા હૃદયે કાફીરોંકા કરતા હૃદયે ખુન દાયમ,
 રીના કઠન હૃદયે ઉસકા દીલકા નહીં મુલાયમ;
 મજકુર સખ કહી મયે પટનકા જો નુમાયમ,
 તોડો કુશર કરો તમ ધસલામોદીન કાયમ—સુનયો.
 પ્રયાદકો સુની જગ જલદી કીયા નકારા,
 સુલતાનને કહા યું લશકર કરો તયારા;
 અસવાર ઔર પચેદલ આવે નીકલકે સારા,
 ચોખદારકો ફીરાયા કરને લગા નકારા—સુનયો.
 થા ફતહા જંગ નકારા ધસલામકા વોહ બાજા;
 અએસા ઉઠા ધપકકર બાદલ મીસાલ બાજા;
 શોહરત હુઈ મુલકમે હોકા હૃદયે જંગ તાજા,
 હૃદયેખતસે ગીઝતવીકે સખ કાંપતે હૃદયે રાજા—સુનયો.
 ડોસીને તખ કહી યું સુલતાન મુજહ રઝાદે,
 જના મુજહ સીતાબી હાજીકે પાસ ચલકે;
 રકા તુ લીખ વઘીપર ઔર મુખ ઝખાસે કહેદે,
 પચેગાર્મ મયે પહોંચાઉ આતીહૃદયે પ્રચોજ ચડકે—સુનયો.
 સુલતાનને ખુશીસે દેતી રઝા કે જાઓ,
 લીખતા હું અખ રકા મયે દીલમે ફીકર ન લાઓ,
 દેખા તુમહી તમાશા હાજીકો જા સુનાઓ,
 મેરે તરફસે ફીરકર જા ફોરનીશ બજાઓ—સુનયો.
 સુલતાનને લીખા ખત હાજી ઉપર અરઝકા,
 દેખા ખત તુમહારા પાયા મયે દીલ ગરઝકા;
 બસ ખતકે દેખનેસે જડ કટગયા મરઝકા.
 કલમેં પડેગા આકર ચેહ કામ હૃદયે ફરઝકા—સુના.
 ડોસોકો જો દીયા ખત ઉઠકર ચલી વોહ મામાં,
 આઈ સો મકાપર આખોંપે ઢાંક જામાં,
 હકને જોસે ઉગાધ લાગી ન દેર રાહમાં,
 હાજીકો જા પહોંચાઈ સુલતાનકા સો નામાં—જાનાયો.

હાજીને ખતકો દેખા સુલતાનને બેળ હએ
 તસલીમ ઔર કદમખોસ ખતકે અંદર લીખા હએ; ૧
 પાયાહુ ફએઝ તુંમશે શીરકર શમા દીખા હએ,
 અખ કામ જો પટનકા કરના મુજહે રવા હએ—સુનયો
 ડોશીને મુંહ ઝયાની હાજી આગે કહા હએ,
 નાનેકો દેખ સુલતાન ખુશહાલ હોરહા;
 માઝુરથા અશમશે અખ તનદુરસ્ત હએવાહએ,
 અડનેકી અખ તયારી નવખત શુરૂ કીયા હએ—સુનયો
 સુનકર વઝીર દવડે સુલતાન પાશ આએ,
 શોહરત ઉઠી યકાયક આજ શહેરમે સો કયા હએ?
 ખાજ રતાહ નકારા ચોળદારબી શીરા હએ,
 યેહ મહમ હએ કીધરકી બેગી કયા મુદાહએ—સુનયો,
 સુલતાનને યું કહા જખ જના મુજહે હીંદપર,
 આયા રકકા વસીકા તીરત સો ઉસ પટનપર:
 તોડે કુફર પટનકા આપની સો આખ હીમતપર,
 સારે કરો તયારી જના સીતાખ ચલકર—સુનયો.
 સુલતાનને ખુલાએ ઉમરાવઔર વઝીરાં,
 ખખશી વ ખાનસામાં દીવાન સખ અમીરાં,
 છોટે ખડે જમાદાર કીતને રીસાલદારાં,
 મજલીસ યું કર ખીઠાઈ સુલતાન શાહનઝીરાં—સુનયો
 સુલતાનને કહા યું અખ કયા સલાહ તુમહારી,
 બેગીસે કહે સુનાઓ આવે પસંદ હમારી;
 જના અપસકો હીંદપર કરના સો અખ તયારી,
 રસ્તા ખીકટ કઠન હએ લેતી હએ ફઓજ બારી—સુનયો
 સારે અપસમે મીલકર કહેને લગે યું આકાર,
 સરદાર તુમ હમારે હમ હએ તુમારે ચાકર;
 હીમત જો ગર રઝુ હએ દીલખનસે હએ સાકીર,
 ફરમાસ જો કરો તુમ લાવે ઉસે ખખકર—સુનયો.
 સુલતાનને સમજહકર બેગી હુકમ ચલાયા
 મુખે કીતે વઝીરાં બેટેકો તખ ખુલાયા;
 રખનેકેયે જો લાયક ઉસકો સમજહ રખાયા,
 કીતે સબી સીપુરદ મુદા સબી ખતાયા—સુનયો
 સુલતાનને કહા યું મુજહકો હએ દુર જના;
 દેવે ખુદા રતાહ જખ ઇસલામ કરકે આના

ખરશોકા કામ હએ યાં ચાહેગા બહોત સાર્માં,
 ગફલત તુમ્હી નકરીઓ રખીઓ યેહ યાદ નામાં—સુનયો.
 સુલતાનને શીરાકર કીઆ હુકમકે જાઓ,
 જલદી કરો તયારી ગફલત તુમ્હીં ન લાઓ,
 સાગાન સગ સરકા તંખુ ખડે સીલાઓ,
 રાઝી ખરાત સગકી સરકારસે લાગ્નઓ—સુનયો.
 કીતા હએ તર કલમકાં લીખનેકો હાજરીકો,
 આએકઠ સીપાહી સગ સેર જાજરીકો,
 મહીના દીયા જંધાકર દવડે હએ ચાકરીકો.
 બેકારથે તવાયા આતી હએ ભાકરીકો—સુનયો.
 ખએઠેહએ યું લીખનકોગખસોં ઐર જાનસામે,
 સવદા યેહ હએ નકદકા દેને હએ લાલ જામે;
 શોહરત હુધ મુલકમં આએ શીપાહી ધામે,
 અસવાર ઐર પ્યાદે લીખને હએ સગકે નામે—સુનયો.
 કંઈ પલટનાં શીરંગ્યાં ગાડદી કંઈ લીખાએ,
 તુરકી અને પંજાબી એહેરે સભોં દીખાએ,
 ગોરે મુગલને ચગદી કંઈ રોહેસે ખુલાએ,
 સખ શેખ ઐર સયદકો લે હાઝરીમેં ધાએ—સુનયો.
 હજશી અને વીલાંચતી કીતે પઠાન હીંદી;
 ખોસી અને સરાયાં કુછીને બહોત શીદી;
 બેઆરથેમલીકાં મીસરી ને ખુજ શીદી;
 ઐર જમ હીમત સભોંકો મારેં પટનકા ગીદી—સુનયો.
 ધોડે કંઈ ઇસકી ટાંગન ખરચ ઐર તેઝી,
 તુરકી અને અરબી બલપનમેં ખુજશે જ;
 કોને પોશ ખુજ સજાયા અસવાર હએ મીઝાજ,
 સુલતાન દેખ ઉનકો હોતે હએ ખુજ રાઝી—સુનયો.
 પાખર જહઝમ બકતર ખાસે સજુકી ધજ હએ,
 હથીઆર સખ બરાબર લગતે અજબ યેહ સચ હએ;
 રૂપીએ નકદ મીલે હએ સગકો સો વોહ ગરજ હએ,
 કર્યો નમક હલાલી અપનોંકો સગ શરજ હએ—સુનયો.
 ઝરખતકે નીસાનાં હાથી ઉપર ચડાએ,
 લાયકથે હાથીયોંકે ઉનકો સો લે જીદાએ;

ઘોડોં ઉપર નીશાનાં નીલે ચૈાર લાલ પીત્રે,
 દોચાર પંચ હજારા મુલસનમેં લાલ ખીલે—સુનયો.
 લશકરકી હોલ સુનકર રાગ કરે યું હીલે,
 સુલતાનકી કરજસે ખંદ હોગયે હએ દીલે;
 ઉંટો ઉપર નકારા ઘોડોં ઉપર હએં ડંકે,
 અસવાર સજ જલદ હએ સોદી સીપાહી બનકે—સુનયો.
 હએં નામવાર અમીરાં જનકે મુલકમેં સુનકે,
 ઇસલામપરથે કાયમ બાંધે કમર હીમતકે;
 યા રજ ફતાહ તુ દીજે સજ યું દોઆએ કરતે,
 હલતી ચંપર જી-હોંપર ગરમીસે હોતે પંખે—સુનયો.
 પ્યાદે અછે જમા હએં કષ બેરકાં હજારોં,
 સફ બાંધકર બરાબર આકર ખડે કંતારો,
 વારીદ હુએ વકતપર ચેહેરે લીખાએ સારોં,
 અબ તોડતે રૂપૈકા હાઠોં અને બજારો—સુનયો.
 બાજે કષ ઉંહોમેં કયા બાજતેયે ખાસે,
 પરધમ અને કીનાટક કયા બાજતેયે તાંસે;
 તોડે નકીરી બાજે સુરનાધ આર કાંસે,
 રાગકો ગીઝનવીકે આતે ચલે હએં જહાંસે—સુનયો.
 બંદુક બાન ટટી હતનાલ કષ હીએ હએં,
 તોપોંતે શુતર નાલાં સજ બાર કરલીમે હએં;
 ગાડે કષ હજારોં દરકે બરલીએ હએં,
 કષ જનઝમાં કનાતા શમયાને કષ સીએ હએ—સુનયો.
 સામાન લશકરી સજ બહોત બાંણીએ બઝાલી,
 ઠસખી અને કંદુયાં હએં બહોતસે પખાલી;
 ચલને ઉપર સફરકે સજકો બડી ખુશાલી,
 સાહંગ કરમ કીયા હએ પએસે અનાજ પાલી—સુનયો.
 લશકર હુવા જમા સજ સુલતાનકે હુકમપર,
 ખુલવાએ સજ નજુમી આએ હએં ચલ મુખતપર,
 દેખા નજુમ ઉંહોને સાઅત બતાધ ખુશતર,
 કહોને લએ નજુમી ચહયો ઇસી વકતપર—સુનયો.
 સુલતાન ગીઝનવીશાહ તવાર હોકે આએ,
 માંજે દોઆ ખુદાકી પગ પાગડીમાં બાએ;
 આપી ચલે હએં ચડકર લશકર સબી ચહાએ,

ચોખ્ખર ચૈાર જુલુસાં નખરે યું કરકે આએ—સુનયો.
 લશકર નીકલ શહેરસે ડેરે બાહેર દીએ હએ,
 ઉતરે સભી મીસલપર જહીંડે ખડે કીએ હીએ;
 ખચ્ચર ચૈાર ઉટ માડે બરકે રૂપીએ હીએ હએ,
 બારા બરસકા મામાં સુલતાનને કીએ હએ—સુનયો.
 દોચાર દીન હે વાં સામાન સખ મંગાયા,
 બાડત ચૈાર એલા તયાર સખ કરાયા;
 સમાન સખ બરનકા પોઠી કહીં બરાયા,
 લે ફતહા જંગ નકારા ફેર કુચકા બખયા—સુનયો.
 લસકર ચલા ઉપડકર રાજ ગએ હએ રોતે,
 દીલમે પડી હએ દહેશત ટુંક નીંદ પુર ન સોતે;
 મુનકર હએ દીનકે વોહ નાહક ઉમકો ખોતે,
 સુલતાનકા હુકમ હએ મારો ખડે ચૈાર છોટે—સુનયો.
 સુલતાનને કહા યું બખશીકો અખ બુલાઓ,
 લે હાઝરી સભોંકી સખકો નઝરમેં લાઓ,
 દફતર ઉપર શુમારાં સાખીત કરો ગીનાઓ,
 કીતના ચડા કલમપર હમકો સો સખ સુનાઓ—સુનયો.
 બખશી વઝીર મીલકર લે હાઝરીકા આએ,
 અસવાર ચૈાર પએદલ સખકો વહાં બુલાએ;
 હીં હાઝરી સભોંકી દફતર ઉપર ચડાએ.
 પંખ લાજ પંજ હઝારાં સુલતાનકો સુનાએ—સુનયો.
 કીતના કલમ ચડાયા લીખના હજુથા જરી,
 આને નવે સીપાહી હોતી હએ ફઝોજ બારી;
 બુઢે અને જવાના બાલક નહને સવારી,
 શીરપર હીરોલકી સખ મીડીકો ફઝોજદારી—સુનયો.
 દસખીયે કમ મુનરકે લશકર મનેયે શામલ,
 આલોમ ધને નજુમી કીતે હકીમ દોહલ;
 મીલતાયા રોઝમરરા સરકારસે મુદાખલ.
 રોઝમાર વોહ બડાયા ખાતે ગહું ચૈાર ચાંવલ—સુનયો.
 એપારથા બહોતેગ નકકા નકદકા જરી,
 અટકાવ કુછ નયાવાં મીલતીથી ચીઝ સારી;
 કરતેયે યું દોઆ સખ સુલતાનપર હએ હારી,
 ખએરાતવાં હમેશાં સરકારસેથી જારા—સુનયો.

કરતીથી ફર્યોજ મંઝીલ હરરોજ નહીં જા ખાલી,
 હર તાઝગી સીપાયાં ખુશખોસે મુખ હોયે લાલી;
 છે કાસકે ગીરદનમે હોતા મુકામ આલી,
 ઉડતા નકદ રૂપીયા સખકો યેહી ખુશહાલી—સુનયો.
 લક્ષ્મી પડી ઝરખકા કીસ ધ્રુમસે ઊડાવે,
 અંદાજેર હોયે ગરદકા હાથી નઝરન આવે;
 ચમકાર બરખીઓંકી ખીજલીકો જુ દીખાવે,
 દહેશતસે કાશીરોંકા સીના તરક સોજાવે—સુનયો.
 ખલખલ પડી હોયે હીંદમે પુરખ પછમ યું ભાગે,
 રાજા જીવે મુલકકે હોયેખત સભોંકો લાગે;
 સખકો પડી અપસકો સોવે નહી યું જાગે,
 સુલતાન ગીઝનવીકી આઘ હોયે ફર્યોજ આગે—સુનયો.
 ખારી કટકકી શોહોરત રાજ સભોંને જાની,
 કસખી હોયે સખ તરેહકે શીરતી નહી અધાની;
 લાખોં શુમાર ફર્યોજાં પહોંચે વાં પાંની,
 દહેશત પડી સભોંકો કારાની અનોરતાની—સુનયો.
 માલુમ હુવા હોયે સખકો જાતી હોયે ફર્યોજ હીંદપર,
 તીરત ગલ ઉન્હોંકા પરમાસ ઊસ પટનપર;
 ઇસ્લામ વાં જગાના સુલતાનકે હોયે દીલપર,
 મારેજે ખુત પરત્તી સખ કતલેઆમ કરકર—સુનયો.
 રાજા મીસે હોયે સારે કાગઝ સભોંકે આવે,
 તીરતકા મમ ઉન્હોંકો અન પેટજર ન ખાવે;
 રસતે બીકટપે જીતને લક્ષકરસોં વાં જમાવે,
 જાતી હોયે ફર્યોજ હીંદપર જાતે કીધર ન પાવે—સુનયો.
 જામુસ ગીઝનવીકે દરદે શીતાખ આગે,
 રાજાઓંકી હકીકત સુલતાનકો સુનાયે;
 દુસમનહો આગે સારે લસકર ઉન્હોં મીલાયે.
 નદીયાં જીતી ખુદીથી વે તીત સખ બંધાયે—સુનયો.
 સુલતાનને સીતાખી સારી સુના ખુલાધ,
 રાજાઓંકી હકીકત ઉનકો સબી સુનાધ;
 રસ્તા યું બંદ કીયે હોયે ક્યા સલાહ અગે બાધા
 દુશમન હોયે વેહ સારે પુછે કીસે ન જહાધ—સુનયો.
 કીતી સલાહ સભોંને લાગે યું ખાત કહેને,

સુલતાનકે હીતમકા લાગે જવાજ દેતે;
 હીતી હએ ફએજ બારી ખરએ. રૂપે તમુને.
 મારો ઉન્હોકો ચલકર દીની સલાહ હમુને—સુનયો.
 સુલતાન કહે વજીરો અજ નહી અપનકો ડરના.
 જના હએ હીંદ પટનપર જહગડા ઉન્હોસે કરના.
 રસ્તે બીકટ છુટાનર પીછે કીલ્લેપર ચલના.
 હોવે રજુ અપનસે થાના સભોમેં રખના—સુનયો.
 ચલ કુચકર કટકપર સુલતાન ચરકે આએ.
 રસ્તે જો બંદ કીએથે જહગડા સો વાં મીલાએ;
 બંદુક તોપ પાડાં હતનાલ સજ ચલાએ.
 હીતી હીમત ખુદાને ઘેડે ઉડા જહુકાએ—સુનયો.
 પાઈ ફતાવ ઉન્હોસે રસ્તેકો કર ખુલાસા,
 રાજા છુપે કીલ્લોમેં ઝોડી ઉન્હોને આસા;
 સુલતાનસે લડનેકા દેખા ઇન્હોં તમાશા.
 અફસોસ કરકે જએઠે પડ્યા ન ઉનકા પાસા—સુનયો.
 રાજા અંદર કીલોકે સુલતાન શાહને ઘેરે;
 મીલજઓ તો જગાડ દેતાહું ધુંક ડેરે;
 હમરાહ નકો પટનકા તામે તુંમ્હી હો મેરે,
 ખુત તોડને પટનકે સજ પાડને હએં ડેરે—સુનયો.
 સુલતાનને કહા યું સજા મીલકે રાજા આઓ.
 જી હએ તુમનકો પ્યારા મુસલામ જલદી લાઓ;
 નહી તો મુજહે સવેરા હર સલકા બીજનઓ.
 દેતાહું ધુંક ડેરે પટન તુંમ્હીં ન આઓ—સુનયો.
 રાજા મીલે હએ આકર લાચાર વે હુએ હએ,
 ચલાયા ન ઝોર ઉનકા દીલમે કુડ મુએ એ;
 હીને રહે મુનાશીક હમસે સો જલ મુએ હએં,
 દેમો તુંમ્હી ઉન્હોકો ગફલતમને રહે હએ—સુનયો.
 રાજાઓને કહા યું હમરાહી હમ ન ધરયેં,
 તામે હએં સજ તુંમ્હારે ખીદમત તુંમ્હારી કરયેં;
 અફસોસ અજ પટનકા દીલપર હમેં ન ધરયેં,
 સોગદ હમેં ધરમકી તુંમસે કબી ન શીરયે—સુનયો.
 સુલતાનશાહ ખુશીહો લસકરકો કુચ કરકર,
 સુનકર જો યે વોહ સારે કીલ્લાહ રહે પઠડકર;

અળ મોરચા શીરાદો તોપોકી માર કરકર,
 દેવે ખુદા શતાહ અળ તકવા દીલોમેં કરકર—સુનયો.
 હમલાકીએ શીતાળી તોપોકી માર ભારી,
 વાં મોરછે જમાએ બાંડા કીએ હએં જરી;
 ચંદ્રોઝ હએં અટકેકર કીતી મુરંગકી તયારી,
 દીતી અલગ હિડાકર રાજાકી ખાઈ સારી—સુનયો.
 રાજા છોતેયે મુનકર સારે ઉસી કીલેમેં,
 કીલ્લાં બડા જગરથી મારવાડકે ઝીલેમેં;
 લડના ઉંહોને છોડા દુજે રવા મીલેહએં,
 પટનકી પેરવીકર લશકર સો લેચલે હએં—સુનયો.
 યાનાસબી ખીડાકર સળ મુનકરોંકો કાડે.
 ખોયા મુલક ઉંહોને પએસોંસતી વોહ હારે;
 સુલતાનને ખજાના બહોતસે ભરે હએં ગાડે,
 કર કુચ ઉસ જગાસે આતી હએં ફર્યોજ ગારે—સુનયો.
 રસ્મેં શહેર ભારી “જએસલગીર” આયા,
 રાજાકા વાં અમલયા લશકરકો લે જહુકાયા;
 રાજા પડા શીકરમેં અફસોસ ઉસને ખાયા,
 રાનીને દીલાસા સમજાડા ઉસે મનાયા—સુનયો.
 સુલતાનશાહકીર ખુશીયા સાહેબે જમાલ,
 રાનીને સુનકર સુદીત લીથી સબી નીકાલ;
 નઝરોંમને અપસકે રાખીયા યું સંબાલ.
 ઉસકી હીમતસે રાની ડરતી નહીં ઈતાલ—સુનયો.
 કીલ્લેકે ખોલ જહાંપે સુલતાનકો જુલાએ,
 કીસ ધુમસે ખુલાકર વોહ શહેરમેં લેઆએ;
 મહેલાતપર ચટાકર ખુશ જગપર ખીડાએ,
 રાની કોરનસ બખકર સુલતાં હજુર આએ—સુનયો.
 રાની લગી યું કહેને યેહ શહેર હએં તુમહારા,
 તુમકો કોરનશ બખના યેહ કામ હએં હમારા;
 તુમસે નકુછ તફાવત રખતે નહીં જુદારી,
 દેખે દરસ તુમહારા કરતે હએં હમ ગુઝારા—સુનયો.
 સુલતાન કહે અએ રાની દેખે નહીં તુમનકો,
 હમસે બડા તફાવત દેખેસો કયું હમનકો;
 નીકલે નહીં કબી હમ લેકર કટક શીરનેકો,

રાખા વીરસદો કયું કર દેખે બગચોર હમનકો—સુનયો.
 સુતતાનકો શીકલકો રાનીને ખુશ કરીથી,
 ચીતર ઉસી શીકલકો દીવારપર જડીથી;
 કીતને રમાબ અંદર ઢાંકીસો વાંધરીથી,
 સુતતાનકો દીખાઇ વાં રખર ખડીથી—સુનયો.
 સુતતાન દેખ શીકલકો સજી હુએ દીલોસે,
 શાકોર ખડે અપનપર લડના નહીં ઉઠોસે;
 હરગીઝ યું બેવકાઇ હોવે નહીં જાણોસે;
 સોંપી મુલક બહાલી ડરયો ન અગ કીનોસ—સુનયો.
 રાનીકો કર રખામંદ સુતતાન ચલે વીદાહો,
 લશકરકે કુચકો અગ તમચાસીમે ખડે હો;
 જલદી કીયા નકારા લશકરકો અગ ઉદાઓ,
 ચડકર ચલે મીડેખાં સારે હર દીલ લેઆઓ—સુનયો.
 સુતતાનને ખુશીસે લશકર તબી ચલાયા,
 મુનકર જીતે રહેને અફસોસ સળને ખાયા.
 હમરાહી કો પટનકે આગેસો કોઈ ન આયા,
 સુતતાનને સભોંકો સહમેં ઝરખ દીખાયા—સુનયો.
 સુતતાનને શીકર સળ પીછુકી અગ મીટાઇ.
 રાજ સતી પટનકી દુએગ સભી ખપાઇ;
 “જએસલમીર” કી રાની માફી ઉતે કરાઇ,
 બાજે હએ શાદનામી મીસરી ખડી જટાઇ—સુનયો.
 ડાઝલ સભી કીલોંકે કાસીદ લીએ યું આએ.
 વાંચે સો અગ પટનમેં રાજકો સળ સુતાએ;
 જએસલમીર બચાયા યાના સભી બીલએ,
 મીલમએ જીતે બએ હએ દુએકો સળ હટાએ—સુનયો.
 પટનમેં હર હમેશાં લશકરકી ખાત આવે,
 સળ અગેસી શીકરમેં અગ પેટબર ન ખાવે;
 સામાન સળ લરેહકે કીલોમને જમાવે.
 હર અને બંદુકા ચોલે કઇ ઘડાએ—સુનયો.
 હએખાત રહા પટનમેં વોહ “કુંવરપાલ” રાજ,
 અગએકો લાખે ખજા તીરથકી રખયો માંજ;
 અનકે અગ કીલેકો મુજહકો નહીં હએ આસા”
 સુતતાન ખીજાનીકો લશકર હએ ગહોતા જહાજહા—સુનયો.

રાજાઓને પડે ખત મસલત સભોને કીતી,
 પટનકી સગ હકીકત કાનોંસે સુનકે લીતી;
 તીરથકા લાજ ઉનકો ફરિયાદ જમાવો કીતી,
 સુત્રતાનશાહસે છાની પટનકો ભેજો દીતી—સુનયો.
 પહોંચી સકાત સારી દાખીલ પટનમેં મીલકર,
 સુત્રતાનશાહહે છાની રાતોંકા મચે નીકલકર;
 રાજાને કી ખુશાલી ઉતરે હચે વોહ મીસલપર,
 કહેતા હચે આગ જાંસે લડના મુજહે હચે ચલકર—સુનયો.
 પટનમને કટકકી હોતીચલી હચે ભરતી,
 અસવાર ઔર પચેદલ આવે નજર ન થરતી;
 દફતર ઉપર ચડાયા એક લાખકી હચે ભરતી,
 રાજાકી કમ દીસા હચે આખીર હોવેગી પડતી—સુનયો.
 સંકાતકે ખરચકો કટગચે હજાર થએલી,
 ઉતરે હચે સગ જગાપર દેહેલી અને હવેલી;
 કહી સો કયઃ બડાયા એક મારનેસે તેલી.
 સગ લોગથે જમા વાં સારે પટનમે ભેલી—સુનયો.
 સારી સકાત મીલકર રાજાકો કહે સુનાયા,
 ડુગા હચે રજ તેરા લસકર નજદીક આયા;
 કીતી ખુદી દીલીસે સુત્રતાનકો ખુલાયા.
 ખોદે હચે મોલ સબકે હકનેતુજહે ખુલાયા—સુનયો.
 રાજા કહે યેહ કુવરપાલ સુનયો સકાત સારે,
 તકસીર ખીન ખતાકે મોમીન ગચેહેહચે મારે;
 સુલતાનસેં લડુંગા કર્યો યેહ ખાત આરે.
 લસકરકે લોગ લડકર શીરજાચેગે ખીચારે—સુનયો.
 રાજાકો હચે ગુરરી કંઠ મોરચે ખુદાકર,
 તોપાં રસાનકે સગ કીલ્લે ઉપર ચડાકર;
 જાંઝલ ખાંડ સારે ઢુટે ન ગંજ ભરાકર,
 સુત્રતાનશાહકે આગે બચેહા હચે યું હીમતકર—સુનયો.
 કંઠ ભોમીયોંને મીલકર સુલતાનકો સુનાયા,
 રાજાને અબ પટનેકે સામાન સબ કરાયા;
 બકતર જહુલુમ પાખર ખાંડોસે ગંજ ભર્યા
 તાલાવ બાલકીપર કંઠ મોરચે ચડાયા—સુનયો.
 સુલતાનને કહા યુ રાજાકી ખાત રહહચે,

લશકર અગ્નિસેકા ખોટા સામાન સગ સરદ હએ;
 હાજી મંગલુરી સાહકી અપને ઉપર મદદ હએ,
 યેહ કરીશમા વલીકાં કરયો તુમહે હીંમત હએ—સુનયો.
 લાગે હએ લોગ કહેને સુલતાન સમી આકર,
 મંગલુરકી હકીકત ખાતાં સભી સુનાકર;
 સુલતાનકે મુકાબીલ કહેને લગે શીરાકર,
 મંગલુરકો નમાઓ અખ મોરએ લગાકર—સુનયો.
 મંગલુર ઔર પટન હએ દોનોં બરાબરી કે,
 ઉનમેં નહીં તફાવત દોનોં સરાસરીકે;
 સાલા અને બહેનરી દોનોં અડાઅડીકે,
 આતે નઝર ચીરાગાં દોનોં કડાકડીકે—સુનયો.
 પટનકા બો કુઅરપાલ જઓપાલકા હએ સાલા,
 મંગલુરબી ઉસીકી ઉસકો બહુતવાલા;
 દેખલ ઉપર ચીરાગાં વો દેખતે ઉબલા,
 ખાના પીછું ઉસીકુ જપતે હએ અપની માલા—સુનયો.
 મંગલુર“ દેવડારમ ” પટનમેં “મનાત,”
 ગાતે હમેશા બામન બરી હએ દીન રાત;
 પુબ્બ હમેશા રાબં કરતેયે અપનેહાત,
 બામન કષ ખીલાકે દેતે ઉન્હોંકો દાત—સુનયો.
 ડીતે હએ ભોમીઓ સગ સુલતાન જલદ ચડકર,
 મંગલુર અખ પટનકો લેના શીતાખ લડકર;
 ઇસલામકો જગાયા સગ કુદર ઝેર કરકર.
 પીછે ચલો પટનપર બવો શીકરસો ડલકર—સુનયો.
 સુલતાનને કહાયું મંગલુરપર ચડુ મએં,
 ચંદરોઝ વાં લડુંગા કીલ્લા ફતાહ કફે મએં;
 દેવે ખુદા ફતાહ તો ધાનાસો વાં ધફે મએં,
 લસકરકો ફેર ઉઠાકર પટનસે જ ચડુ મએં—સુનયો.
 લસકર ઉઠા વહાંસે કીલ્લા નઝર દીખાદે,
 ઠર ભોમીયા હરોલો ગીરયાં ચલે હએ આડે;
 સુનકર સભી સુનાશીક રસ્તેમેં બહોત મારે,
 “કમીસર” કોઠડેપર આકાર નશાન ગાડે—સુનયો.
 મંગલુરકે ખીરદકી સારી ઝીરાઅત લુટી,
 દાના બો પક રહાયા રહેનેદીયા ન મુકી;

ખસ્તી વો ભાગ સારી કીલ્લે અંદર સો બઝોઠી,
 રાત્રીને મેહેલ છોડા નીચે ઉતરકે બઝોઠી—સુનયો.
 જઝેપાલ જિસ શીકરમેં અફસોસ દીલમેં લાયા,
 બલવા જો થા પટનપર મંગલુરપર કયું આયા;
 સખ બોમીયોંને મીલકર સુલતાનકો સીખાયા,
 જાતાકટક પટનપર સંગલુર કયું શીર આયા—સુનયો.
 જઝેપાલને અપસકી સારી સેના બુલાઈ.
 કીવી સલાહ સબોંને એકાંત પડ બીઠાઈ;
 યેહ વકતકો સંભાલો કરકે અગ કુછ બલાઈ,
 કરયે નઝર ખઝાના રખયે સુલુક બાઈ—સુનયો.
 જઝેપાલને કહા યું ડાપન સો અપને કીજેં,
 મીલએ સો ગીઝનવીસે પએસા જો બહોત દીજે;
 હોવેગા ફેર જો માલુમ દીલમેં સમજહકે રખીયે,
 નડતી બલા પડનપર સરપર અપન કયુ લીજે—સુનયો.
 જઝેપાલને શીતાબી યેહ મામેલત દવડાઈ,
 દીવાન સારે બેજે હીકમત જિને લડાઈ;
 સુલતાનસે વોહ મીલકે જા બાંદરી કરાઈ,
 રાજકો આવનેકી બાબત સબી ફએરાઈ—સુનયો.
 સુલતાનને કહા યું ફેર ચવકી શખકો જાવે,
 જઝેપાલકો ચડાકર મેરે હુઝુર લાવે;
 શાકીર હમીં તુમનપર ઝર માલ બહોત લાવે;
 ફેર રૂગર સમજહકર અપના સો દે ચુકાવે—સુનયો.
 દીવાન જા શીતાબી જઝેપાલકો ચડાયા,
 મતલબથા ઝામીનીકા ઉસકો સો કહે સુતાયા.
 ગાડોંમેં ભર ખજના કરને નઝરકો લાયા,
 સુલતાનકે હુઝુરી આ કોરનશ બજાયા—સુનયો.
 રાજ લગા યું કહેને સુલતાનશાહ સુનો તુમ,
 તામે જો હએ પટનકે ઉસકે હમરામ રહે હમ;
 સમજહો તુંમહીં પટનસે મારે નહીં હમેં દમ.
 શાકીર હુએ તુમનપર હુગકો નહીં હએ કુછ મમ—સુનયો.
 કહેને લમે વઝીરોં સુલતાં સુલુક દીજેં,
 દેતા હએ ઝર બહોતેરા સખ હાથ કરકે લીજેં;
 ચલયેં સો અગ પટનકો દીલમેં સમજહકે રીજે,

પાની ભરાયહોત પીવાએ ઉનના પીજે—સુનયો.
 સુલતાનને લીયા ઝર નરસીહત કીતી.
 બએઠે વુ ધર પકડકર હમને બલાઈ કીતી;
 તુંજહો લીદા કીયા અગ રાઝી રાઝા સો દીતી,
 રાજા ચલા ખુશીસે મીસરીકો પીતી—સુનયો.
 કર કુચકા નકારા મંગલુરસે ચલે હએ.
 પનટકે આ મુકાબીલ મઅદાનકર પડે હએ;
 લશકર સો વાં જહુકાયા જહીંડે ખડે કીએ હએ,
 રાજકે મોરચોં તોપા લગા અડે હએ—સુનયો.
 મએદાન માઈ હાજત મએલાન વાં હુઆ હએ,
 સુલતાનને ખુલાકર બખચીકો યુ કહા હએ;
 રસ્તેમેં ફઝોત ઝમખી કીતના સો કહે હુવાહએ,
 દફતર ઉપર ચડાએ ઝખમી અને મુવા હએ—સુનયો.
 બખશી લગે લીખનકો સારા કલમ ચડાયા,
 પએદલ સ્વાર ઘોડ મીલકર શુમાર લાયા,
 ઝખમી આર મુવોકી જુમલા બેરીઝ લાયા,
 જુમલા હઝાર બાઈસ સુલતાનકો સુનયો.
 રાજા કહે પટનકા સુલતાનસે લડુંગા.
 તાલાબ “બાલકે” પર જાકર અબી અડુંગા;
 કરન હએ જં હીમતસે દીલમેં સો ના ડરુંગા,
 તોપાં ને બાંણુ લેકર સામી સો જાધરગા—સુનયો.
 લડનેકી જો તયારી રાજાજે સખ કરાઈ.
 બકતદ જહુલુમ પાખર સારે સગુ બનાઈ,
 આપી સવાર હોકર સંકાત સખ ચડાઈ.
 તાલાબ બાલકેપર ફઝોજાં વહાં જગાઈ—સુનયો.
 સુલતાન શાહને દેખા રાજા યું ચડકે આયા.
 અસવાર આર પએદલ સારા કટક લે આયા;
 સુલતાનને કટકમેં ચોપદારકો ફીરાયા;
 રનજીતકા નકારા ફેર હોકે ખુશબખયા—સુનયો.
 સુલતાનશાહ અડે હએ લાખો કટકકો લેકર,
 ગાએ દોઆ ખુદાકન પાગડીમેં દેકર;
 બોગાં મી કટકકે તોપાં ચલાઈ કહેકર,
 કહેતે હએ યું ઝખાસે દેવે ખુદા ફતાહકર—સુનયો.

દાનોં તરફસે જારી તોપાં ને બાણુ છોડે,
 ઉડતે હયેં દો તરફકે પ્યાદે ને ઉંટ ઘોડે;
 બાદશાહકી ફર્યોજ બારી રાજકે લોગ થોડે.
 તોપાંકા મારસીતી કીતને મુએં ઘોડે—સુનયો.
 જંગલ બાણુ તોડે તોપાને તીર છુટે.
 સરસાઇ બાદશાહકી રાજકે લોગ ખુટે;
 ગોલ બાંધકર ખડેથે હોકર જુદે વે કુટે,
 રાજકે તખ મુવે હયે રોવે ને સરકા કુટે—સુનયો.
 સુલતાન કહે અએ યારો તોપાં મત ચલાઓ.
 દેવે ખુદા જીસીકો ઘોડેસે લે મીલાઓ;
 બરછી ન તીર બાલે તલવાર અએ બજાઓ,
 હાજીકી યું મદદ હયે રાજકો લે ઊઠાઓ—સુનયો.
 કરયાદે હક નગીકો ઘોડે ધનો ઉઠાએ,
 દીન દીન કર મોહમ્મદ લશકરમેં જા જહુકાએ;
 મારે હયેં કાશીરોંકો લહુ રગત બહાએ,
 દીતી ફતાહ ખુદાને સખ મુનકરં દયાએ—સુનયો.
 સુલતાન જંગકો જીતે રાંજ યું બાગ છુટા,
 રાજકો રન છુટાકર લશકર સો બહોત લુટા,
 બારી હુવા ફતાહ જંગ ધનસાન બહોત તુટા,
 રાજને ફેર સમજહકર પકટા તલાવ મુટા—સુનયો.
 બાદશાહને બાલકેપર આકર જહીંડે સો ગાડે,
 અખમી ને ફર્યોતીઆં સખ સખકો કખરમાં ગાડે;
 સુલતાનકે દસહજારં રાજકે બહોત મારે,
 સુલતાનશાહ ખુશીસે ફેર શાદમાને જહાંડે—સુનયો.
 રાજ પડા તલાવેં બએઠા હીમત પકડકર,
 ગમ છોડ મામેલેકે બાંધી કમર જકડકર;
 બીસહજાર દોસો મારેગએ હયેં લડકર,
 બીલકુલ હજાર ચોગીસ મરહુમ અખમી મીલકર—સુનયો.
 સક્રાત એ રહીથી સખને સલાહ બતાઇ,
 રાજ તુ અખ સમજહજા તેરી સો હયે ઘટાઇ;
 લાખોં રૂપૈ તું દેકર કરલે સુલુક બાઇ,
 તેરી દસા કદન હયે સખકેતખ જઇ ખુદાઇ—સુનયો.
 મારેગએ સકાતી તુજહકો ન મેહેર આઇ,

સુધી નહીં હમનપર તેરી નહીં હએ જહાઈ;
 કર તુત તખં કયા હએ બાદશાહકી ફઝોજ આઈ.
 મારેગએ ન છોડે ખુડી કરેગા રાખ સુનયો.
 રાજ સમજહકે દીલમેં કહેને લગે કે જાઓ,
 સુલતાનકે હુઝુરી જાકર મુજહે બુલાયો;
 લાખાં રૂપૈ કુખુલું મુજહ રૂપરૂમેં લાયો,
 હોવે મુલુક અપના યેહ વકતકો બચાયો—સુનયો.
 ચારન ને બાટ મીલકર સુલતાન પાસ આએ,
 રાજકે ચુકનેકી અગ મામેલત લેઆએ;
 લાખોં રૂપૈકી લાલચ સુલતાનકો બતાએ,
 માનો સુખન હમારા દોનોકો યું બુલાએ—સુનયો.
 સુલતાનને યું સુનકર દીતા જવાબ ઉનકો,
 તુમતો હુએ ભીકારી અગ કયા કહું તુમનકો;
 ઝર માલકી મતલબ નહીં દરકાર નહીં હમનકો,
 કલમા પડેનગીકા મએ છોડું સભોં કો—સુનયો.
 ચારન ને બાટ દોનોં હોકર ખીજલ વલે હએં,
 દાલી નહીં ગલી વાં રાજસે આ મીલે હએં;
 સુલતાન સુખન સુન દીલમેં બહોત જલે હએં,
 રાજકો સગ સુનાયા સુલતાનસે જો મુનેહએં—સુનયો.
 સુલતાનશાહ કહેતે હએં કલમા પડે તો છોડું
 દરકાર વહીં રૂપૈકી ધસ કુશરકો મએં તોડું;
 પટનકે અગ કીલ્લેકો ગોલોંસે માર ફોડું,
 ડેરોંકો સગ તુડાકર મકકાર મસીયત જેડું—સુનયો.
 રાજ યેહ બાત સુનકર કહેને લગા લડુંગા,
 મુજહકો હીમત લડાઇકી કલમા સા ના પડુંગા;
 સામાન હએ બહોતેરા દારૂસે ના ડરૂગા,
 ચાકર પડેગી સરપર આખીર સો મએં મરૂંગા--સુનયો.
 રાજકે વો હરોલીયે ભેલી દોંનો બાધ,
 વે “એગરા” હમીરા સીપરસ ધન્હોંકો આધ;
 રાજકા ખ્યાર ઉનપર ખુજહે ઉન્હેકોં જહાધ,
 દે નોંને કરૂ હીમતકો તોપાં સો ફેર ચલાધ—સુનયો.
 ચુકા નહીં પટનકા લાગી લડાઇ લોને.
 દીન રાત હએ ધમાધમ પાવે ન કોઇ સોને;

રાજા સદક ન લાયા લાગા હએ બહોત રોને,
 વોહ બેગરાં હમીરાં લડને હએ બાઈ દોને—સુનયો.
 રાજા બડે તલાવે સુલતાન ૨. ઘડેપર,
 હોતી હએ નીત લડાયા પટકને કીલ્લેપરર;
 રાજાકો હએ ગુરૂરી બીસયાર મોગીનોંપલ,
 ચુકે નહીં કીનોંસે લાખી પડે દોનોંપર—સુનયો
 સુલતાનને કહા યું સારી સેના બુલાકર,
 રસ્તે પડનકે બાંધે સળ ચઓકીયાં બીઠાકર;
 લેવે નહા કીસીકો કાલ્લા અંદર બુલાકર,
 કરને હલાં અપનકો ચવગીરદસે ઉઠાકર—સુનયો.
 સુએ વઝીર મીલકર સળ ચવકીયાં બીઠીયાં.
 રસ્તે જો પડનકે સળ મારગાં બંધાયા;
 દસ દસ હઝાર પએદલ સળ બેરકાં લડયાં,
 આગે પડનકે જ્યાંય હોતોચલો લડયાં—સુનયો.
 રસ્તે યું બાંધનેકી રાજા ખબર મંગામ’
 દોનોં વોહયે હરોલી બુઝહે ગુન્ડોં નકોમ;
 વોહ બેગરા હમીરા સસરા અને જંગાંઈ,
 બિનકો કહા ચડો તુમ મંસ ચવકીયાંપે બામ—સુનયો
 વોહ બેગરા હમીરા હીમ્મત બિન્હોંને કીતી,
 ચવકીકે મારનેકો સીતી સો રઓજ લીતી;
 દોનકો રહે હએ દબકર પડને સો રાત લીતી,
 ગફલતમેથી જો ચવકી જાકર સો ઘેર લીતી—સુનયો.
 જાગી હએ ચવકીયાં સળ કીતી ખબર યું દારી,
 બાંધી કમર સભોંને લડનેકી હએ તયારી;
 હોને લગી લડામ વોહ ચવકીયોંપર બારી,
 તલવાર બરછીયોંકે લગતે હએ વાર કારી—સુનયો.
 ચવકીયાંથી પાંચ કાયમ લાગી લડામ દોપર,
 અથબી હુએ હઝારાં નહીં હીસામ સોપર;
 ચલયા હએ ખુન અએસા પાની ચલે હએ જહુપર,
 વોહ બેગરા હમી ખાગએ રીકરત આખર—સુનયો.
 વોહ બેગરા હમીરા કરકે દગા ગએ હએ,
 મુરસામમેં અપસકે આપીં અડક દહે હએ;
 મારહએ ચવકીયોંને બુડે સો હો પડે હએ,

ઈનસાન કંઈ તુડાકર ઠંડે સો હો પડે હએ—સુનયો.
 બાદશાહકી ચવકીયોંકે જીતને મએથે મારે,
 ખોદે હએ જગ શરીફ પહેલે સમેકો ગાડે,
 જગે હએ પીર હોકર સાખીત હએ વે શાને,
 લશકર સબીને મીલકર રાજકે નામ યાડે—સુનયો.
 શારે વજીર મીલકર બાદશાહસે અરજ કીતી,
 રાજકી ફરજોજ કાતની ચવકીને માર દીતી;
 સુવકીકેકે લો થોડે સખતીં બિ-હોંકેકે કીતો,
 ચવકી જખર કરો રાજને હએંસ કીતી—સુનયો.
 બાદશાહને ફેર સમજહકર તીન એવકીયાં બિદાયાં,
 મજબુત હો જગાપર કાયમ સો લે બીદીયા;
 તાકત રાજકો કયા હએ અખ કરસકે લડાયાં,
 મલકીન બેગરેને ખાઇ સો હએ તવાયા—સુનયો.
 મજબુત ચવકીયાં હો રખીથી નાં કીધરકો,
 લશકર જે કુલ પડાયા રખીથી એક બિધરકો;
 દુસરી હએ તલાવનીપર બારાઇએ ખીઝરકો,
 જને ન કોઈ પાવે હમરાહીકે પટનકો—સુનયો.
 દોનોં તલાવ બિપર લડના હએ રેઝ જતરી,
 મરતે હએં લોગ કીતને ગોલોહી માર ભરી;
 લગને હએં મોરચોંમે આકર યું જખમ કારી,
 હરરોઝ હએ ધમાધમ દીનકો ને રાત સારી—સુનયો.
 લડને તલાવ બિપર રાજ યું બાંધબએહા,
 મહીને યું પાંચ ગુઝરે છોંમે આન પીદા;
 ગોલોંકે સખખસે રહેતા નહીહે નીટા,
 મોરચોંકો છોડકેકર આયા હએ આપ હીટા—સુનયો.
 હાજ મંગલુરી આપી અએડેથે જ અચાતક,
 મવસુરશાહકે પાસીં કન કાએકીથી થાનક;
 કીતી જગા પસંદ વો બએડે રહેથે કબલક,
 રહેના મુજહે સોયાંપર લગતી હએ અહીં રવનક—સુનયો.
 હાજ મહેમુદશાહકો યું મએાત અપની મુજહી,
 કનકાઇકો નીકલી સામી ખડીરે ધુજ;
 કનકાઇકો કહા યું જગીં મેરે શાહજ,
 મનું મુખન તુમહારા ખુઝુરગહો પીર હાજ સુનયો.

હાજીને યું કહા જમ ધાઆધમેં તું જાઈ,
 ભેજી તુજહે સો હમને શીરકર ઇધર ન આઈ;
 બએઢે જબલપેં જાકર હીલા ન વહમ લાઈ,
 જાતીહું મએ ખુશીસે ભેજી તુમને સાઈ—સુનયો.
 ખીદમતમનેથી પૂરી ઊસનેં વીસાલ પાઈ,
 હાજી મંગલુરી શાહને અન્વલમંઝીલ પહોંઆઈ;
 કીતી દરન ઊસીકો તુરખત અછી બનાઈ,
 હોતી હએ માનતા અખ હકને સો વે જગાઈ—સુનયો.
 હાજીકે ખતકે ઊપર સુલતાન મહેમુદશાહ આએ.
 કરની જો થી ખુદાકી મીલનેકો અખ ન પાએ;
 ચેહ તોડને કુદરકો ગીઝનીસીતી ખુલાએ,
 હાજી વફાત પાએ—સુનયો.
 અયારત ઊપર હાજીકે બાદશાહને હીલા નકીતી,
 રાજાકી ફરોજ સારી આકર ઘેર લીતી;
 મારે તલાવ ઊપર વાંસે નીકલ દીતી,
 રાજા યું બાગ છુટા સખતી ઊન્હોંપર ખીતી—સુનયો.
 તલાવકે હીલાંપર લશકર બહોત મુવા હએ,
 મરહુમ કઇ હઝારાં અખમી કઇં હુવા હએ;
 સુલતાનકે હએ ઇતને હએ ઇતને રાજાકે જો મુવે હએ,
 જુમલા હઝાર સોલા રાજાજી મર ખપે હએ—સુનયો.
 બડે તલાવ ઊપર બાદશાહ યું આકે બએઢે,
 રાજાકે લેઝ બાગે અંદર કીલ્લેકે બએઢે;
 આઈકે મોરચોમાં કીતે રહેહે બએઢે,
 બંદુક બાણુ તોષાં ચલને લગે હએ એબડે—સુનયો.
 સુલતાનને કહા યું હાજીકે પાસ જાઈ,
 પહોંચુ સો જા શીતાબી લે દસ્તાવસ્ત મીલ્લઈ;
 દેખું જમાલ ઉનકા કદમોમેં સર નમાઈ,
 લાઈ ખુલા શીતાબી ખાના પીછે મએ ખાઈ—સુનયો.
 હાજી વીલાસ પાએ શાહકે ખબર જો આઈ,
 દીન તીન મએ ગુઝરકર અયારત ફજર કરાઈ;
 સુલતાં લગે હએ રોને મરગએ હમારે બાઈ,
 મીલના નહીં હુવા હએ કુદરત અજબ ઇલાહી—સુનયો.
 સુલતાનને કહા યું ઊનકે ખુદાએ આયા,
 લાખેં રૂપે ખરચકર ઇતની મએ ફરોજ લાખ;

કરની જો થી ખુદાકી મીલનેકેતમં ન પાયા,
 આદસોસો ગમ કીયા હએ દીન તીન લગ ન ખાયા—સુનયો.
 બાદશાહ ગીઝની ખોલે પટનકા કુદર તોડું,
 બાગનને ખુત પરસ્તી મારે બગએર ન છોડું;
 ઇસલામકો ન માને ઉનકે મએં સીસ તોડું,
 હાથકે પાસ જાકે પહોંચું મએંહાથ જોડું—સુનયો.
 કર મોરચોંકો લાગુ જારી કીયા હએ તોપાં,
 અંદર ધુસે ધુવેકે હોતી ઝરદ સો ધુપાં;
 જંઝાલ માણુ તોટે કયા છુટતે બંદુકાં,
 કીલ્લેકી માર બારી જલગએ ઇતેકે રૂપાં—સુનયો.
 હનોઝ ફરોઝ જખમી હોતાહએ લોગ જહાળ,
 મારતે હએં ચવતરફસે ઘેરે કીલ્લેમેં રાજ;
 લડનેમેં હએ તશવત હરેઝ જંગ હએ બાજ,
 બારી કટકકી શોહરત કયા બાજતા હએ બાજ—સુનયો.
 લડને બરસ એક બારે પટન ઊપર હએ હએં;
 મેખાં યું બેટ ઊગે ચૌર થોડ હએ બડે હએ;
 ફતાહ હજુ હુવા નહી દીલગીર શાહ હએ,
 રખકી મદદ હુધ જળ આગેકો શાહ ચલે હએ—સુનયો.
 રાજ કહે ઊંહોંકો સુનયો સકાત સારી,
 મોમીનકો મારનેસે લડના હુવા હએ જારી;
 ગએ બારે માસ ગુઝરકર લડતે હજુ હએ બારી,
 ચુકી નહીં લડાઇ કાટની હએ ફરોઝ સારી—સુનયો.
 સામાન પુર હારા હએ કીલ્લે અંદર હવેલી,
 તીરથકે વાસ્તે પરગટતી સકાત થેલી;
 પકતા હએ જું રસોડા ખાને હએ સારે ભેલી,
 લડતે બસર ગુઝરગએ સાચત ખડી થેહ પહેલી—સુનયો.
 સુલતાન કહે વઝીરો કળતક અપન લડેજે,
 પરબાસ અબ પટનકો ફતહા સો કળ કરેજે ?
 આધી ઉમર ગુઝરગઇ કીતનેક દમ ભરેજે,
 હાઠનેકો લાજ મુઝહકો આખીર સો લડ મરેજે—સુનયો.
 લાગે વઝીર કહેને સુલતાં તુમહીં કયું ભુલે,
 હાથસે જા મીલે નહીં બારા બરસ યું જહુલે;
 દીલમેં કહે અકડકર ખુશયાં મેનેયે કુલે,

માંગો સો જા બશારત ખોલો નીશાન નીલે—સુનયો.
 સુલતાન ગીઝનવીશાહ પ્યાદાસો આપ ચલકર,
 હાજકે ફતેહાપર સારે વઝીર લેકર;
 તુરખતકે પાસ પહોંચે બચેડે કારનશ બજાકર,
 અહેવાલ અપના કહેને લગે હચેં રોરોકર—સુનયો.
 દીવગીર શાહ હો બચેડે ખાના સો કુછ ન ખાવે,
 દીન તીન ચોસ્લા ખીંચા ખાના ન પાની ભાવે;
 હાજસે હુધ બશારત ફતહા ખુદા કરાવે,
 બિઠના નહીં હુકમ ખીન ગરબા નીકલકે જાવે—સુનયો.
 હાજને દી બશારત સુલતાં ખુલાએ તુમકો,
 ગરબત તુમને કીતી ફેર ભુલગએ હમુકો;
 દીતી ફતાહ ખુદાને માતો તુમ ઇસ સુખનકો,
 જુમાકે રોઝ જીતો ફતહા કરો કીલ્લેકો—સુનયો.
 સુલતાનને કહા યું ખાદીમ મચેં હું તુમહારા,
 હમરાહી સગ તુમહારી યાં કામ નહીં હમારા;
 પડગમ હચે ભુલ મુઝહકો લાચારહું બેચારા,
 કરો દોઆ દીલોંસે કટજાએ ગમ હમારા—સુનયો.
 હાજને દી બશારત આવેગી અગ જુમેરાત,
 બિસ રોઝ ચલેગી આંવી હોગા સો બહોત બરસાત;
 ઉસ રાતકો જો આવે રાજપે ભુત આફત,
 લશકરમને તુમહારે ખત્રગત પડેગી બિસધાત—સુનયો.
 અચેસા કભી હુયા નહીં બારા બરસમેં સુન યાર,
 આવે પવન ને પાની પાની ચાર હોવે બહોત અંધાર;
 અચેસેમેં ધુંડ્યો તુમ પડતે જો હચેંજે દોયાર,
 ઉનકો હરોલ કીજો દેવે ફતાહ યું કરતાર—સુનયો.
 ગીરજાએ તંબુ સારે બિનકા સો ના હીલેગા,
 કુરઆન બિનકે આગે દીવા શમા જલેગા;
 જાફર અને મુઝફફર ઉનસે ફતાહ મીલેગા,
 કુઝભી હીલા જુમાકો રાજકા ના ચલેગા—સુનયો.
 હાજને તબ કહા યું સુલતાં તુમહીં સો જાઓ,
 જો કહેદીયા હમુને સારા નજરમેં લાઓ;
 જહાડો જો સાદીયાને મીસરી સો જા બંદાઓ,
 રખયો ન ગમ દીલોંમે ખાના ખુશીસે ખાઓ—સુનયો.

સુલતાન ખુશી જો હોકર તસલીમ તથા બળએ,
 હોકર ખુશી ચડે હજો લશકરગને સો આએ;
 ચહેરપે રોશની હએ સારી સેના બુઝાએ,
 મીસરીફી ખાન કરકે લે નવજતાં બળએ—સુનયો.
 બાઘ સો ફેર જુમેરાત આંધી ચલી હએ આકર,
 ડાલે પવનને તાંબુ સોરે હીલા ગોરાકર;
 બાદર અને મુઝફફર બિનકા તાંબુ રહાકર,
 પકડે હએ વે કુરનાં લે રોશની જલાકર—સુનયો.
 સુલતાન ગીઝનવીશાહ ફેર ધુંડનેકો લાગે,
 બાદર અને મુઝફફર પીએ ધંડોકો બળે;
 ખુશહાવહો ખડે હએ ઉનકે તાંબુકે આગે,
 દોનોં યું બાઘ ઉઠકર ડોરનશ બળને લાગે—સુનયો.
 દોનોં યું બાઘ બેસે સુલતાન ગીઝનવીકો,
 હમપર કરમ સો કયા હએ ફરમાઓ આગ હમનકો;
 હસ બળેપર શીતાબો આના હુવા તુમનકો,
 હમકો ન કયું બુઝાએ લાગી પવન તુમનકો;—સુનયો.
 સુલતાનને કહા યું હાથે કહા કરો તુમ,
 દીલી મુઝંદે બશારત હસમે સો ના ડરો તુમ;
 તુમસે ફતાહ મીલેગી હાથી ઉપર ચડો તુમ,
 કરના હએ દીન કાયમ બહાપેસે બા બાંકો તુમ—સુનયો.
 બાદર અને મુઝફફર કહેને લએ દો બાઘ,
 સુલતાનશાહ તુમનકો દેવે ફતાહ ઇલાહી;
 આઝક બદે હમી હએ ઇતનીસો કયા બઝદ,
 આકર હમીં તુમ્હારે તુમહો હમારે બહાઈ—સુનયો.
 સુલતાન ગીઝનવીશાહ યું દીલકે બીચ બેઝા,
 કિસ વકત કર નકારા લશકર ઉઠયા બેઝદ;
 કિસ પોચકે તફાવત બાકર મુકામ ઝલા,
 સજા યું કર ખુશલી અપની જગાંસે બેઝા—સુનયો.
 સુમન લગાયું કહેને લશકર સો શીર ન આવે,
 ખતનકો હએસ કરકે શીરકર ઇકર ન આવે;
 ખેંચે સજા ઉસીકો આકર વે માર ખાવે,
 બાંકા કોબલા પઠનકા ઉસમે દાબક ન પાવે—સુનયો.
 સુનકે કાશીયું સજા ખુશહાવહો હોકે કુલે,

હિતરે હજોં મોરચોંસે કરતે હજાર હીસે;
 કરતે મરમ કમાડાં થડે કીચે વે ચુસે.
 જહાંપોંકો ખોલ્લદેકર ગદ્ગદતમે થે વે ભુસે—સુનયો.
 આદશાહને ચુપચુપાતે કશકરો લે શીરાયા,
 વોહ રાતથી જુમાકી સારા કટક ચડાયા;
 ગદ્ગદતમને વોહ રાજા ફેર આનકર દયાયા,
 જહાંપે હિંપર પટનકે લશકરકો આ બીડાયા—સુનયો.
 હાથી મીઠા હરોલી હિંપર સો દો મરદ હજોં,
 જનકર અને મુઝફ્ફર હોવેગા રંગ જરદ હજોં;
 પાખર સજ્જુ લોહકો ઉમમેસો વે ગરક હજોં,
 પહેલે નઝદીક આકર જહાંપેસે નહીં ફરક હજોં—સુનયો.
 કીતી હજાં કટકને વોહ મોરચોંકો મારે,
 ખાધ પકડ રહે થે ઉનમેંસે માર ખારે;
 આગે હજોં સજ્જ કીલ્લેમે કરકે હજાર નારે,
 સુલતાનકે કટકમેં ખાસે જાજે નકારે—સુનયો.
 હાથીકો તજ ચલીકર જહાંપેસીતી જડાયા,
 મારી ટકર મીઠેને ઉધરકો અડખડાયા;
 જહાંપેમેંથે જ્ને ખીસે હાથી તો ચરચરાયા,
 હાથીને કરકે નાશ અપના યું સર ફરાયા—સુનયો.
 જનકર અને મુઝફ્ફર મહાત હિંપર ગુરસેંકર,
 લાગે ઝગાંમે કહેને હાથીકો લે શીરાકર;
 જલદીસે હોત દે અજ જહાંપે હિંપર શીરાકર,
 મહાતતને માર આંકુશ હાથી દીયા ઉડાકર—સુનયો.
 જનકર અને મુઝફ્ફર દોનોંસે એક આયા,
 હાથી કે સરકે હિંપર અપની કમર લગાયા;
 એક એંક કર હરોલી હાથીકા સર અચાયા,
 હાથીને ફેર ગુરસેંકર તીસરી ટકર લગાયા—સુનયો.
 દીન દીન કર મોહમ્મદ પટનમેં બીજ પાડી,
 રાજાકે ચવડીયોંકે જહાંપેસે માર કાડી;
 સુલતાન ગીઝનવીકી જાએડી વાં ફચોજ સારી,
 તત્તવારકી જહમાજહમ હોતી લગાધ બારી—સુનયો.
 સુલતાન ગીઝનવીકો હકને ફતાહ કરાયાં,
 જનકર અને મુઝફ્ફર આગેસે લેચલાયા;

દોનોં વે બાધમે'સે તમ-એક કામ આયા,
 રાજકે પાપકા અમ ઘડા સો પુર બનાવા—સુનયો.
 સુલતાનકા હુકમ હએ અળ કતલેઆમ કીજે,
 તલવારસે લે મારો પએસા કછુ ન લીજે;
 ખેદીન મુનકરોંકા પાની મીસાલ પીજે,
 કલમા પડે નગીકા જે ઉસકા છોડદીજે—સુનયો.
 પટનકે અમ કીલ્લેકે સારે મકાન હુટે,
 ઓર એશુમાર દવલત સારે સીપાહી છુટે;
 મારેગએ હઝારો ગજકે લોગ ખુટે,
 કલમા જીને પણ હએ મરનેસીતી વોહ છુટે—સુનયો.
 કીલ્લેગને ખીચોળીચ દોનોં જનોંકા મારે,
 વોહ ખેગડા હમીરા દોનોંકે રીસ પાડે;
 ઘોડાંકી ઠોકરોંસે જહાંપેકે ખાર કાડે.
 મરગએ દોનોં હરોલી રાજ હીમતસેં હારે—સુનયો.
 રાજને મેહલ છોડા નીચેસો આકર બએડે,
 ઠએરા ન પગ જિન્હોંકા ડેરમેં આકે બએડે;
 રાજકે સાથ શામીલેયે સાલસો એખડે,
 આકર ઓર બાધ સારે સાથી લીએ હએ બએડે—સુનયો.
 સુલતાનને કીલ્લેકો ચવગીરદ કરકે ફેરા,
 સખ ચવકીયાં ખીકાકર દેવલકો આન ઘેરા;
 તોપાં ચુર કાયા હએ પડને લગા હએ ડેરા,
 દેવલમને પુકારાં હોને લગા ઘનેરા—સુનયો.
 રાજને તમ સલાહકી અળ ખાંદરી કરાએ,
 સારે મકાન છુટે અપ કાલેકો મરાએ;
 લાખે રૂપેએકો દેકર સુલતાનકો મરાએ,
 કર સામને શીતાળી જીકો આપીં બચાએ—સુનયો.
 રાજને બેજ છેવટ ફેર મામેલત કુરાહ,
 દેનેકે દેડ અપસકા વોહ ખાત લે ઠએરાહ;
 સમજલનમેં લાખ ચાલીસ સુલતાનકો સુનાહ,
 સુલતાનકી સમજલમેં પીછુસે ખાત આહ—સુનયો.
 દી ઝામીની નીકાલે હાથીકા માર લાલે,
 સુલતાન દેખ ડેરા ખુશહાલ હોંકે કુલે;
 રાજ ગએ નીકલકર સોમનાથકો યાં જુમે,

સુલતાનશાહને દેખા પુતલા બિંદરમેં જહુમે —સુનયો,
 સુલતાનશાહ યું બોલે યે કયા હુનર બનાયા,
 દોરી રસી બનાકર પુતલા અધર ટંગાયા;
 કહેને લગે વઝીર સરમેં લોહ જહામા,
 ફેર ચમક પાંના બિંચા બિસસે અધર ટંગાયા —સુનયો.
 બિસગાનને હુકમ કર છલકા પથર ઉતારા,
 જહુલતાથા પુતલા વોહ ઉસકો ઝમીપે પાડા;
 હીકમત ગંધ ઉન્હોંકી વોહ પડરહા બીચારા,
 રાજકે પાપકા અગ આયા નઝર કીનારા—સુનયો,
 રાજકો યાદ આયા સોમનાથ બયે બીસકનર,
 ઉસ વકત કર બિતાવલ ડેરેસે ગએ નીકલકર;
 સુલતાન પાસ જના દેના રૂપે સોં દીમર,
 સોમનાથકો છુડાના ચેહ બાતચીત કરકર—સુનયો.
 કરકર સલાહ સબોંને કીતા જવાગ યું કર,
 તુમ્હો હમારે રાજ હમ હએં તુમ્હારે ચાકર;
 હમને યહાં સલાહ કી જના તુમ્હે સો ચલકર;
 હાથ બાંધ જા ખડેરહો સોમનાથ લો છુટાકર—સુનયો.
 રાજ લગા યું કહેને હરગીઝ મેરે ન જના,
 નહી કી અપન બલાઇ જા મુહ તો કયા દીખાના;
 મરજનવે તો બઝાહએ ભાવે ન પાની ખાના
 કલમા સો ના પડુગા દીલમેં બહોત હએ ગાંના—સુનયો.
 સકાતસારી મીલકે કહેને લગી અએ રાજ,
 સુલતાનસાહસે મીલના રહેવે અપનકી માજ;
 મીલે નહીં અપન તો જીનેકી નહીં હએ આસા,
 હમ હએ તુમ્હારે સાથી તુમબી ચલો અએ રાજ—સુનયો.
 સુલતાન પાસ આકાર કહેને લગા વે રાજ,
 સોમનાથ દો હમનકો રાખો હમારી માજ;
 ગુરસેસે તોડના મત રખના ઉસીકા સાજ
 પુજકા હએ હમારા દંડ લો ઉસીકા જહાજ—સુનયો.
 સુલતાનને કહા યું પુતલેકો અગ દીકેં નહોં,
 પએસેકી કયા કમી હએ બિસકા મેં દંડ લવ નહોં;
 પુજકા હએ તુમ્હારે તોડે બજએર રહુ નહોં,
 ધસલાગકી શરતહએ ગરજત સો મએં કહેં નહોં—સુનયો.

કહેને લગે વઝીરાં સુલતાનશાહ વલી,
 પએશા જે લો ઉન્નેંસે રાજકો કરદો ખાલી:
 ઉનકો યેહ ખુત ખીલાના ચુનેકી કર મીસાલી,
 ઘોડા પીછે ઉન્હોકો અપનકો હએ ખુશાલી—સુનયો.
 સુલતાનને કહાયું સુનયો વઝીર “મીડા” શાહ,
 હોવે નહીં યેહ મુઝહસે રખપો ન તુમ યેહ આસા;
 દંડ લો તુમ્હી સો ખુતકા ફેરકર કરો ખુલાસા,
 રાજનસે દંડ લીયા બહોત ફેર કીસે દીયા યું જહાંસા—સુનયો.
 સુલતાનસે સલાહ કર રાજકો વાં ખીલાયા,
 લેકર સુપારી ઔર પાન રાજકો વાં ખીલાયા;
 સોમનાથકું જલાકર ચુના કલી બનાવા,
 રાજ તુમ્હી સો ખાયો યેહ હએ તુમ્હારી માયા—સુનયો.
 રાજ લગા યું કહંને સોમનાથ દો હમનકો,
 પએસા યું દંડકા સારા હમને દીયા તુમનકો;
 રોતે રહે હએ સારે જાવે હવે ધરોંકો;
 સોમનાથ ખીન યેહ ન્યામત કમતી નહીં હમનકો—સુનયો.
 સુલતાનને કહાયું સોમનાથકો દીયાહએ,
 રખા નહીં હમુને તુમને સો નલીયા હએ;
 સોમનાકો જલાને ચુના કલી કીયા હએ,
 તુમ ખાગએ ઉસીકો સુપનાસ જાજ કીયા હએ—સુનયો.
 રાજઓને સુના જાજ સોમનાથ લે કે ખાયા,
 મરનેકા તજ ધરાદા સારોકે દીલમેં આયા;
 કીતનોતે તજ કટારી લેકર ગલેમેં ખાયા,
 કીતનોતે તજ ઝાંપર ખંજરસો લે ચલાયા—સુનયો,
 કીતને તો મરગએ હએ કીતને જિંદે હીમતકર,
 સુલતાનકે મુકાંખીલ શમસીરકો પકડકર;
 સુલતાનને ઉન્હોકો મારે હએ તજ રગડકર,
 છોતે જો હાથ આ એ બાંધે હએ સજ જકડકર—સુનયો.
 સુલતાનને પઠનકા સારા સો ડર મીટાયા,
 આસપામયે જો ગાંવાં સજમેં હુકમ ફીરાયા;
 રાજકો ફેર ખુલાકર ચુલી ઉપર ચડાયા.
 હુશમત છોતે રહેયે સજ મારકર ઘટાયા—સુનયો.
 સજ મુનકરોંને મીલકર હએબત દીલોમેં ખાયાં,

રાજાને તખ્તમાં સુલતાનને બેસાડ્યા,
 સુલતાન ઉપર બેઠે અપના હુકમ ચલાવ્યા,
 મળ્યે કાશીરોંધે મારે હોયેગા વલીકા માયા—સુનયો.
 તખ્ત આદશાહને લેકર ચોખદારને ફોરવ્યા,
 લશ્કર અમીર ઉમરા મોમીન સબી જમાયા;
 હાથકે વાં અરશપર ખાના બહોત પકાયા,
 ખીલવાકો સખકો વાંપર દસ્તાર ફેર બંધાયા—સુનયો.
 સુલતાન ગીઝનવીને તખ્ત પરોવેલી કરાધ,
 હાથ મંગલુરી શાહકી ખાસી જમા બનાધ;
 કયા તુર હોયે અલાનુર હકને સો દી બઝાધ,
 મળે હું ગરીબ આજીવ કર્યો મદદ ધલાહી—સુનયો.
 સંગેમરમરકે પાટ લેકર બિસકો વહાં ખુદાધ,
 તારીખ જંગકી સારી શરસીમને લીખાધ;
 રોજે અંદર હાથકે સુલતાનને રખાધ;
 પતંગટકી વાવ વાંપર સુલતાનને ખુદાધ—સુનયો.
 કયા મરતમા બિન્હોકો ખાલીકને જો દીયા હોયે;
 દો બાઘને ફતાહકી નામ હશ્તરતક રહા હોયે;
 તુરખત બિન્હોકી ખાસી સુલતાનને બધા હોયે,
 જનકર અને મુજરફર મસજીદ વાં બની હોયે—સુનયો.
 વોહથી ગરીબ ધાંચન આજીવ જો માર્ગ “પુરી”
 હકને ઉસે નવાજા રૂતખા મીલા હોયે તુરી;
 હકતાલા જીવકો ચાહે દેતા હોયે યેહ સખુરી,
 સુંગળ બંધાકે અંદર રોશનાધ કીતી પુરી—સુનયો.
 બિસ કામસે જો ફારીગ સુલતાન જખ હુવા હવ્મ,
 આકર શહેરકે અંદર સામાં સફરકા કીયા હોયે;
 રાજા મીસાહ અંદર યુંકર સો કહે રહા હોયે,
 હાથને બિસકે ઉપર લાનત બહોત કીયા હોયે—સુનયો.
 હાથકો બિસ વકતમે રાજા જવાળ દેતા,
 કલખા નખીકા કહેતા શાખીત ધમાન રહેતા;
 રહેતા મકામ કાયમ કુયુંકર જમા સો ખોતા,
 મારા કલમ ખુદાને હોવે અગચ્છેર ન રહેતા—સુનયો.
 યા રખ મેરી દોબા એહ હરદમ કુમુલ કીજે;
 આખીર વક્તકે ઉપર કલખા સો યાદ ફીરે;

વાલીદ મેરે ચુઝર મએ જન્નત નસીબ કીજે:
 તેરે તબીકો ઉફલત મેરે દીસોમે દીજે—સુનયો.
 સુલતાન ગીઝનવીને ફેર મામેલત યું કીતી,
 પટનકી ફઝોજદારી સો મીઠેખાંકો દીતી;
 કીતની ફઝોજ લેકર તામે ઉન્હોંકો કીતી,
 માલીક હુએ મીઠેખાં સરપાવ ઇન્હોંકો દીતી—સુનયો.
 સુલતાનશાહકે શાયા દો સેખથે સીદીકી.
 ઉનકો દીયા ખુદાને અપના ઇશક હકીકી,
 સગ મુનકરોંકો મારે રહેને દીયા ન બાકી,
 ફરજદ અબ્યાબરકે તહકીથે રશીકી—સુનયો.
 સુલતાનને ઉન્હોંપર યું મેહેરબાની કીતી,
 પટનકે શહેર અંદર જગા ઉન્હોંકો દીતી;
 સુલતાનને ઉન્હોંકો પરવહ સમુલો કીતી,
 પટનકે પરગનેકી ઉનકો કઝાત દીતી—સુનયો.
 સોપી કઝાત જનકો કયા નામથા ઉન્હોંકો,
 “શેખ જલાલુદ્દીન લુકમાન” સગ કરમથા ઉન્હોંકો,
 બાધ સગેથે દોનાં માથાપ એક ઉન્હોંકો,
 સીપરશ નવે મુસલમાં રહેના હુવા ઇન્હોંકો—સુનયો.
 સીપરશ યુકર પટનકી બાદશાહને કી તયારી,
 કર કુચકા નકારા નીકલી હએ ફઝોજ સારી;
 અસવાર ઔર પએદલ કીતી ઉન્હોં તયારી,
 લી હાઝરી ઉન્હોંકી ગઈ ફઝોજ કીતની મારી—સુનયો.
 બખરીકો હાઝરીપર ઉસ વકત લે બીકાયા,
 ગીઝની સીતી ચડેથે તબકા શુગાર લાયા;
 મરહુમ હએ સવાત્રાખ ઇતના નઝરમે આયા,
 દરતર ઉપર ચડકે સુલતાનકો સુનાયા—સુનયો.
 સુલતાન કર ખુશાલી ઘરકી તરફ સીધાર,
 મંગલુરમે સો આકર મુશરીક કીતનેક મારે;
 દે કરકે ભોગ “દેરાજી” કો બચાએ સારે,
 હોતા હએ કુચ દાયમ ગીઝની તરફ સીધારે—સુનયો.
 બારા બરસ ચુઝરગએ ખુશહાલ ભોગ સારે;
 રસ્તેમે શહેર “જેસલ” આકર મુકામ કોવારે;
 બાકી રહેથે રાખ આકર મીલે હએ સારે,
 કીતને હુએ મુસલમાં કીતને મએ સારે—સુનયો.

ચલ કુચકા નકારા ઉસદગ સો ફેર બળગે,
કરતેયે બહોત ખુશાલી ગીઝતી નઝર દીખારે;
બારે મહીને ચુઝરે કહેતે ઝગાંસે સારે,
જીતેકા હએ ખુશાલી મરગએ સો હએ ગેચારે—સુનયો.

એક સાલ રાહમે ચુઝરા મીઝનીમેં જાકે બએઠે,
સુલતાન ગીઝનરી શાહ જાકે તખ્તપર બએઠે;
સાંચે સમે મીલનકા હોકર ચલે એખઠે;

બાજે હએ સાદીયાને ખુશલાલ હોકે બએઠે—સુનયો.

સુલતાન પાદશાહને ચુકરચુઝારી કીતી,
લાખેં રૂપૈકી બએસત હાયેંસે બાંટ દીતી;
શુરદા જીતે મુએયે તદબીર જીનકી કીતી,

કંઈ લીખદીએ વઝીદાં નકદી ધરેંકા દીતી—સુનયો.

એકરોઝ મીઠેખાંકે દીલપર યું વહમ આયા,

દેખના દેવલકા જાકે કએસા વોહ હએ બનાયા;

દેવલકે દેખનેકા ચલકર મીઠેખાં આયા,

દેખા હએ ફીરકે સારા પથર નઝરમેં આયા—સુનયો.

જીસ વકતપર યેહ દેવલ લગાથા જરી,

દેખા નજુમીયાંને ગસ લે ઝમીપે મારી;

નીકશા નજુમમેં યું દેવલપે વાત મારી,

ઉસકા તોડે મીઠેખાં કીતી હએ જાત સારી—સુનયો.

રાજાને જાત સુનકર દીલપર યેહ વલમ લાયા,

દરીયાકી ખાર મીઠા રાજા નઝરમેં લાયા;

ડેરેકી કર મસમત રોગન કીયા પીલાયા,

જો “મીઠે ભંગ” સુનાયા ઉસએં તમામ લીખાયા—સુનયો.

દેવલ મીઠેખાં દેખતે એક પાટ વાં આગમ નઝર,

જીસમેં લીખાયા “મીઠે ભંગ” વો વાંચકર કીતી નઝર;

મુજહ નામસે પડતા હએ તો યેહ તોડકર કરના ચુઝર;

કીતા હુકમ બેલદારપર દેવલકે તખ પાડો ફજર—સુનયો.

દેવલકા લાએ પાડને તથા કાશીરોંકે દીલ જલે,

દેવલકે ફેર આસોસમે લડનેકેલછ ફીરકર ચલે;

કઝ્યા મીઠેખાંસે કીયા મારકર મસાનોમેં જલે,

ચલયા નદી ઉતડા સો કુછ કલ્યા નદી આખીરપડે—સુનયો.

ઉન કાશીરોંકો માર કર બજોડે મીઠેખાં નામવર,
 કઈ મુનકરોં માર પડે હુંડે ઉન્હોડે ખુગ ધર;
 પએસા રૂપે અશરફી હીતા જમી યું સારા ઝર,
 સમ દુસ્મનોંકો મારકર પટનકો અખ હીતા હએ સર—સુનયો.
 કારસા પટન પરભાસકા હીતા હએ અખ સારા જમા,
 ખુશ બજોતપર મએને લીખા હીતાહએ સખ મુદા તમા;
 શાખાનકી ચવખીસવી વોહ રોઝથા હદે જુમા,
 યેહ સાંચી સખી મુનકર નકરયો કુછ ગુમાં—સુનયો.
 ગુઝરે નખીકો ચારસો સતરે બરસ પહોંચેયે જગ;
 ઉંસ વકતમેં કઝયા કીયા પટન ઉપર બાદશાહને જગ;
 યેહ જગ નામેકી જો સન તુમકો સુના હીતી મએં સખ,
 યેહ કીરસા મુનકર સખજને યારો નહોના તુમ અજગ—સુનયો.
 ઇસલામ દીં કાયમ કીયા મુનકર ગએ મારે વે તખ,
 કાશીર બડેયે બેહરમ ઇમાનખી લાએ ન તખ;
 ઉપર સખીકે ઝુલમકર ફીતાર હોગએ સખકેસખ,
 હાજી મંગલુંરીશાહને કયા હીકમતમાં હીતી અજગ—સુનયો.
 કારસા પટન પરભાસકા યારો યહાં હીતા તમામ,
 પડે ઇસે સખ મોમીનાં કયા ખુગ હએ નાદર કલામ,
 બજોડે નખીપર સખ જને પડેયો દરદાં મુખ્હો શામ.
 બાલે નખીપરખી સદા બેજો દરદાં વસ્સલામ—સુનયો.

તમામ શુદ્ધ.

નપુંષકાનંદમંદાર.

કામકુતુહલ.

મુખ સહિત ગુજરાતી ભાષાંતર.

કિમ્મત ૮ આના ૮૦ ખ૦ ૩ આના.

ભાગ ૧ લો. આ પુસ્તક પુસ્તક પ્રાચીન ગ્રંથોનું મંથન કરી

સંપ્રદ કર્યો છે. તેમાં જન્મથી તેમ કેટલાક રોગોથી હીનવીર્ય (નપુંષક) પાછું પ્રાપ્ત થાય છે તેવા રોગનું સંપૂર્ણ નિદાન તેમજ તે ઉપર ઘણાક સેહલાઈથી જની શકે તેવાં ચુર્ણ, ગુરીકા, અવલેહ, ઘૂ-તો, પૌરિક પ્રયોગો વિગેરેનો સંપ્રદ કર્યો છે તેથી કામકૌતવ ધાતુ ક્ષીણ, રવખાવરયા, પ્રમેહ પ્રદર વિગેરે સ્ત્રી પુરુષોના વિકટ રોગોમાટે

બહુજ ઉપયોગી છે, તેથી આ પુસ્તક પ્રત્યેક ગૃહસ્થાને સંગ્રહ કરવા યોગ્ય છે. સુંદર છાપ, કિતમ કામગી અને મનાદર બાંધણું છે.

ભાગ ૨ જો. આ પુસ્તકમાં નયુપકતા, અને કમતાકાતને દુર કરવાના અકરીર ઇક્ષાજ રૂપ ધણાજ પૌષ્ટિક પાકનું ગયાને અખયા-માં આવેલું છે. તેમજ મદનાંકુશની (ઈન્દ્રિની) શિથિલતા (હસ્તદંડી) હસ્તકર્મ દોષ નાશ કરવાના તથા મદનાંકુશની વૃદ્ધિ સ્થગતા કરવાના અને બીઓના રોગ પ્રદરનાશક વિષ્ય સ્થાન-આદિ અનેક અનુભવિ પ્રયોગો સેહેજમાં યથ શકે તેવા અને તે સાથે યુનાની દવાઓ પણ દાખલ કરવામાં આવેલ છે. તિલા લેપ પટ્ટી વીગેરે ઉપયોગી બાખ-તોયા ભરપુર પુસ્તક છે.

ખીરબલ અને બાદશાહ

ની અપુર્વ ગમ્મત સાથે જ્ઞાન આપનારી વાર્તાઓ.

ભાગ ૧-૧૨ સુધી.

પ્રત્યેક ભાગની કિં. ૨ આના. ૮૦ ખ૦ અરધો આનો.

સુખોધનો સાગર, ચતુરાઈની ચોરસ, હારથનો હોજ, મમ્મતનીં શુભાગદાની, વાક્ય વિનોદનું વીલાસ્થાન, વાચન કળા પ્રાપ્ત કરવાનું વાચનગૃહ અને શિક્ષા સંપાદન કરાવનાર શિક્ષક રૂપ વાર્તાઓને બહાર કે જેમાની દરેક વારતા શેખાજાઓને આનંદ, રસિક જનોને રસિકતા, પ્રેમીજનોને પ્રેમાનંદ, ઉદાર જનોને અહંતાદ, સમગ્ર જનોને શાંતિ અને મગ્ધાર લોકોને વખતોવખત ગમ્મત સાથે જ્ઞાન આપનાર છે. જેનું અત્રંકારીક સહેલી અને સરલ ભાષામાં રસિક લેખ-કના હાથથી લખાણ કરાવી વિશેષ લોભ ન રાખતાં માત્ર વાચન શોખ વધવાના અને દરેક વર્ગના મનુષ્યો સહેલાઈથી ખરીદી શકે તેવા હેતુથી તે વાર્તાઓના ન્હાના ન્હાના ભાગ ખાડી બહુજ ટુંકી કી-મત રાખેલ છે માટે વહેલા વહેલા ખરીદો, વાંચો, વિચારો અને આ નંદરસ લઈ પુનઃ ખરીદવા તમાસ મિતરોને આગ્રહ સહિત બતાવજો.

સરનામું.

મહાદેવ રામચંદ્ર અમુટે. બુકસેલર.

પુસ્તકાલય—અમદાવાદ.

હુન્નર સાગર.

નિરૂઢમીને ઉઢમી અને નિર્ઘનને ધન-
વાન ખનાવનાર.

૨૦૦૦ હુન્નરોનો સંગ્રહ.

કિમ્મત રૂ. ૧૧ ૮૦ ખ૦ ૨ આના.

આપણા દેશ હુન્નરમાં સાંપ્રતકાળમાં પછાત પડવાથી અધમા-
વસ્થા ભોગવે છે. અને યુરોપ-આદિ પાશ્વિમાત્ય દેશ હુન્નરમાં આ-
ગળ વધવાથી સર્વ પ્રકારે આગળ વધી અવર્ણનીય સુખ સંપાદન
કરે છે. આપણા દેશમાં હુન્નરોનો વિશેષ પ્રચાર થાય અને પરદેશી
મોહક વસ્તુ ઉપર મમતા અટકાવવાના હેતુથી ભગીરથ પ્રયત્ન
કરી આ પુસ્તકને પ્રસિદ્ધિમાં મુકવામાં આવ્યું છે. આજ પર્વત ધ-
ણા ધણા લેખકોએ હુન્નર વિષે લેખો લખીને પુસ્તકના આકારમાં બા-
હાર પાડેલા છે. પણ તે બધા એક બીજા ઉપરથી સહેજ ફેરફાર
થઈને લખાયલા છે. પણ આમાં તેમ ન કરતાં ધણાજ સારા અને
સહેજાઈથી બની શકે તેવા બે હુન્નર હુન્નરોનો સમાવેશ કરવામાં
આવેલ છે. આની સમાનતા આજકાલ આડરીયા પ્રવાહ પ્રમાણે પ્ર-
કટ થતાં હુન્નરોનાં પુસ્તકો કરી શકે તેમ નથી. યુજસાની બાપામાં
હુન્નરનાં જોડલા પુસ્તકો લખાયલાં છે તેમાં આ પુસ્તક સર્વોત્તમ પ-
ણાની પ્રતીતિ આપે છે, એમાં પ્રતિ સ્પર્ધિથી પણ ના કહી શકાય
તેમ નથી. આમ હોવાથી આ ગ્રન્થનો આર્ય પ્રજા એક સરખી રીતે
લાભ થઈ શકે, અને આપણા આયોજિતમાં હુન્નરનો પુનરોદ્ધાર થાય
એ જિજ્ઞાસા આજ લાંબો સમય થયા મારા હૃદય મંદિરમાં થયા
કરતી હતી, તે ઈચ્છા પ્રભુકૃપાએ પાર પડી છે. બાષા શુદ્ધ અને
સરળ રાખવામાં આવી છે. જે વડે લાંબો રૂપીઆ સંપાદન કરી શ-
કાય એવાં અમુક પુસ્તકની કીમત વિશેષ દ્રવ્ય લોભ ન રાખતાં
પ્રથમ બે રૂપીઆ હતી છતાં પુસ્તકના પ્રચાર કરવા માટે હાલ માત્ર
૧-૪-૦ રાખવામાં આવેલ છે. માટે આવી સોનેરી તક ગુમાવતા
નહિ. અને સ્વદેશાભિમાની લાગણી હૃદયમાં લાવી લ્યો. આ હુન્ન-
રનો ખખનો. અને તે વડે શ્રી તથા કીરતી સંપાદન કરી અક્ષય
સુખ મેળવી અખન્ડ કીરતી સંપાદન કરો. એજ સુલેષુર્કિવહુના

રાતેહાર !! ઇશતેહાર !! !

હાં હો? આઈએ તશરીફ લાઈએ ૨
સલામી મજહૂબકી ચુનીંદા કીતાબે ઐર
દોલપસંદ કીસ્શે; ઉરદુકી ખ્યારી અખાન;
રાતી હરફેએ છપવાઈ હેં. જન સાહેબોકો ખ
મનજુર હા,યો કીમત દેકે યા કાગજ ભેજકે મંગવા લો ફ

નઈ કીતાબોકી તફસીલ.

અસફએલા ભાગ ૨૪ પુરી જલ્લદવાલ.	...	૪-૮-૦
દાસ્તાને અમીર અમજાર...	...	૨-૦-૦
હાતમવાઈ	૦-૧૨-૦
ચાર દરવેશ.	...	૦-૬-૦
શાહેજદાં ને શાહપરી અને રોશન ઓફન	...	૦-૩-૦
ઝેતુન મોહમ્મદ હનીફ	૦-૨-૦
શાફે યમનનો કીસ્સો	૦-૧-૦
નાજની પદાન	૦-૧-૦
લયેલી મજનુ	૦-૧-૦
બીબી મરીયમનો કીસ્સો.	...	૦-૨-૦
હાજી મગરોલીશાહનો કીસ્સો.	...	૦-૩-૦
છબીલી મહીયારી.	...	૦-૨-૦

ઈમાનોના બીયાનનાં તથા પએગમખરોની શાનમાં

વફાતનામું બીબી ફાતમાનું.	...	૦-૧-૦
મોહુદ બાગે રસુલ.	...	૦-૩-૦
મજમુએ મુનાઝત.	...	૦-૧-૦
સફયાતનામું.	...	૦-૧-૬
મજમુએ મદહયાત	...	૦-૪-૦
મજમુએ નજમુઝઝીયા.	...	૦-૪-૦
નુરનામા...	...	૦-૨-૦
જંગનામા મોહમ્મદ હનીફ યાને દસમબજલસ	...	૦-૧૦-૦
સખાવતનામું હઝરત અલીનું.	...	૦-૧-૬
મજમુએ જોગીનામા મોહરમના	...	૦-૧-૦

પુસ્તકોલેખર માહાદેવ રામચંદ્ર જાગુપટે.

બાણ દેવવાળ-અમદાવાદ.

